

Didėji Karė.

Vis dar karės svarbumas šiame k tu yra ne karės frontuose, bet augščiau karvedžių, valdovų ir augstų valdininkų susivaziavimuose. Pereitą savaitę Viennoj atsibuvo susivaziavimas centrinių valstijų valdovų, o Berline jų politikos vedėjų. Rytinėgi talkininkai turėjo susivaziavimą, prašalinimui tarp jų kilusių nesusipratimų. Vokiečiai jau džiaugėsi, buk Italija nori nuo talkininkų pasitraukti ir atskirą taiką daryti, todėl tai Ryme ir buvo surengtas talkininkų veikėjų susivaziavimas. Viennoj gi atsibuvo centrinių tautų susivaziavimas prikalbėjimui, Austrijos laikytiesi ryšį su kitais centriniais kraštais, nes buk naujasis Austrijos cėsorius Karolis stengėsi nuo vokiečių globos ir įtekėmės pasiliuosuoti ir su Austrijos priešais atskirą taiką daryti. Ar susivaziavimai prašalino tarp tautų vieno ir kito ryšio visus nesusipratimus, sunku pasakyti, nes ir vieni ir kiti susivaziavėję slepia savo tarybas ir nutarimus, bet kaip rodosi, bent šiame tarpu kilusius ir vienoj ir kitoj vedančių karę tautų pusę nesusipratimus pasisekė prašalinti, kad nekils vėl nauji, o jie kilti gali nes karė visiems nusibodo ir abiejose pusėse yra taikos pageidaujanti, todėl tarp karės ir taikos reikalavimų, prašalinus vienus nesusipratimus, kils nauji.

Kas nutarta Viennoj ir Berline susivaziavimuose, to laikraščiai negarsina ir del susivaziavimo didelio džiaugsmo ir entuzijazmo nei centrinių tautų laikraščiuose nematyti, nes karės sunkumų nei joki susivaziavimai prašalinti negali, o Austrijai jau tėtė nelėgva, nes iš didžiųjų Europos tautų ji priguli prie neturtingiausių ir varginiausių, tarp jos tautų vienybės nėra, nors tai valdžia stengiasi paslėpti. Slaviai, kurių yra dauguma, nenori didesnio vokiečių susidurtinimo, o karės laimėjimas vokiečiams vien sudurtinti, o su susidurtiniais slavams būtų sunkesnė kova. Dabar slavai pradeda imti viršų ant vokiečių, o jeigu vokiečiai karę laimėję, jie Austrijoje vel atsigriebtų ir pradėtų vėl slavus spausti, kaip spaudė pirma. Todėl Austrija, nors ji karėi pradžia davė pastatiusi Serbijai aštirus reikalavimus, turėdama daugelį priešų, prieš kuriuos negali atsiremti, taikos reikalauja. Ji gerai žino, kad skyrim nuo vokiečių besilaikydama, geresnes sau išdėrė išlygas, kuomet tęsiant karę su jais drauge, jeigu vokiečiai būtų įveikti, jai daugiau negu vokiečiams reikėtų aukauti.

Susivaziavimas talkininkų veikėjų Ryme, kaip rodosi, vėl sustaikė visus talkininkus ir juos įstengė kruvoj palaikyti. Laikraščiai vėl rašo, jog Francuzijos ir Anglijos ministerių pirmininkai pertikrino italus, jog talkininkai tikrai karę laimės, reikiat tik jų vienybės ir reikiat karę tęsti toliau. Bet norinti ryšį palaikyti Italija kitaip kalbėti negalėjo, turėjo jai rodyti karės laimėjimą ir didesnę pelną toliau ją tęsiant. Italijos kariūnės vadovas generolas Cadorna tapo apdovanotas augščiausiais francuziškais ir angliškais ordenais. Rymo gyventojai entuzijastiškai sveikino svečius, kur tik jie pasirodė.

Kad susivaziavimas Ryme prašalino buvusius tarp talkininkų nesusipratimus, rodo tą ir tolesnis jų veikimas. Tuoj po susivaziavimo visi talkininkai, tame ir Italija, vėl pareikalavo nuo

Greikijos išpildymo visų jai pirma pastatytų reikalavimų ir 48 valandas. Italijai talkininkai pažadėjo ne tik italų apgyventus Austrijos kraštus: Tirolų, Istriją, Goriciją, Triestą, bet ir Albaniją visą, kurios pietinę dalį buvo jau Grekija užėmusi. Tie pažadėjimai, turbūt, labiausiai prisidėjo prie palaikymo Italijos talkininkų ryšį. Gal tas patarėnauti talkininkams ir tame, kad ji pasiųs savo kariūnė padėti talkininkams ir Balkanuose, ko ji iki šiol daryti nenorėjo, siuntė vien savo kariūnė apvaldyti italų apgyventus Austrijos kraštus.

Apie taikos tarybas tarp karė vedančių Europos tautų nutilo kalbos, nors per laikraščius ir viena ir kita pusė, prieš išmėginimui, leidžia paskalus apie išlygas, ant kokių sutiktų susitaikyti, bet išlygos tos taip skiriamos nuo kitų, kad priešingoji pusė ant jų besiremiant ir mėginti taikytiesi nenori. Bet žinios apie taikos išlygas vienos, ar kitos pusės, laikraščiuose talpinamos, nėra oficialios, jos talpinamos laikraščiuose vien išmėginimui, ką ant jų atsakys priešingoji pusė. Vokiečiai savo išlygose stato atskiras Lenkijos ir Lietuvos karalystes, talkininkai gi apie Lietuvą visai nemini, nes ją nori savo glėbįj laikyti jų draugė Rusija. Nors likimas Lenkijos ir Lietuvos paais nuo susitaikymo karė vedančių tautų, bet ypač Amerikos lenkiški laikraštėninkai, kurių vedanti taikos tarybas, turbūt visai neklus, ko jie nori, kalbina lenkus kelti protestus prieš atskiriamą lietuvių apgyventų kraštų, ypač Suvalkų gub., nuo ateinančios laisvos Lenkijos. Žinoma, gali sau lenkai protestuoti, jų protestai nesvers daugiau negu sėrė pirmą jų maldavimai ir priminimai galė turintiems, kad lenkams jų neprigulmystė iškovotų, bet protestai vien rodo lenkų besotystę. Suvalkų gubernija yra lietuvių apgyventa, o jie lenkų globos visai nepageidauja, kaip jos nepageidauja nei rusinai, nei žydai.

Ant karės lauko nei viename fronte svarbesnių permainų nėra. Rumunijos fronto rumunams ir rusams vis nesiseka. Rods sujungta jų kariūnė buvo sulaukusi sujungta vokiečių, austrų, bulgarų ir turki kariūnė, bet ne ilgai. Dabar rumunų priešų kariūnės jau prieėjo Rusijos rubėžų, o rumunai turi arba priešus sumušti, arba, kadangi to padaryti negali, trauktiesi vis toliau ir rytus, į Rusijos lygumas, kur gintiesi yra daug sunkiau negu kalnuotose Rumunijos kraštuose. Vokiečiai turi atvairą kelią svarbiausiu pietinė Rusijos miestai Odeson. Rumunijos pajurių visi svarbiausi miestai jau vokiečių apvaldyti. Sujungta rusų ir rumunų kariūnė turėjo mažus laimėjimus ir vakarus nuo Foczan. Ir į pietus nuo Foczan rusai atmušė visus vokiečių ir bulgarų užpuolimus. Ir prie Raspiča rusai nužengė truputį toliau. Bet kaip rodosi, visi tie rusų laimėjimai yra nesvarbūs. Svarbesniais yra vokiečių laimėjimai Sereth paupiuose, kurie užėmė svarbų miestą Braila ir tokiu būdu jų laivai gali reikalingus daiktus privežti iki Juodųjų jūrų be jokių pusių trukdymų.

Macedonijoj netruko kariūnėnių susirėmimų, bet jie buvo menki, neturinti didesnę svarbos. Anglai mėgino apvaldyti toliau įsikūsius bulgarų pozici-

jas, bet tas jiems nepasisekė. Prie kalvos 208 italai nužengė 500 jardų toliau. Visame tame fronte smarkiau veikia vien abiejų pusių artilerija.

Tasynės su Grekija eina savo keliu. Del blokavimo Grekijos portų pritrūko Grekijoj maisto ir ten, kaip Austrijoj ir Vokietijoj, žmonėms duona duodama tik ant valdžios išduotų kortelių. Ir karalius atsišaukė į valdžią prašydamas duonos kortelių sau ir šeimynai. Bet daro, turbūt vien pasirodymui piliečiams kaip tai jis geras ir teisingas, kenčia drauge su krašto piliečiais, o duonos jis, turbūt gaus tiek, kiek panorės.

Mesopotamijoj, Tigris paupiuose anglai vėl sumušė turkus aplinkinėse Kat el Amara, kur pernai nelaisvėn tapo paimta dalis angliškos kariūnės.

Italiskame fronte svarbesnio veikimo kariūnėnių nebuvo. Buvo tame fronte vien artilerijų besišaudymai ir patrolių ir mažų kariūnėnių dalių susirėmimai, koki ant visos karės įtekėmės rėti negali. Bet ir tie maži susirėmimai ne Austrijos naudon išpuolė.

Galicijoj ir Karpatuose pereiną savaitę perėjo gana ramiai, toj fronte dalį nei rusų, nei austrų svarbesnio veikimo nebuvo. Už tai rusai, kaip rodosi, norėdami padėti savo kariūnėi Rumunijoj, griebiasi ofensyvo šiaurinėje fronte, kur gana ilgai, gal net per ilgai, laikėsi gana ramiai. Viena iš svarbiusių Rusijos nepasisekimų priežastis yra tame, kad ji pervežimui kariūnės iš vienos vietos kiton permažai turi geležinkelį. Seniau Rusijoj manė, kad geriausiai Rusiją apgina stoka geležinkelis ir kitiokių gerų kelių. Dabar vienok pasirodė, kad tokia nuomonė yra visai klaidingai; kuomet vokiečiai visuomet gali sugabenti daugiau kariūnės net nuo vakarinio fronto į rytus, tai Rusija nei tame jau fronte del geležinkelio stokos neįstengia surinkti tiek kariūnių, kiek reikia kokiame nors vietoj. Tame tai yra didžiausia priežastis rusų nepasisekimų. Vokiečiai, užėmė Lietuvą, ten savo veikimą pradėjo nuo dirbiu naujų geležinkelio, o Rusija, net gavusi tam nuo francuzų pinigų, apie dauginimą Lietuvoj geležinkelio visai nesisirupino.

Pereitą savaitę rusai griebėsi ofensyvo visame ilgame fronte nuo Paltiko juri iki Volyniaus apskrėčio, bet, turbūt, veikia, kaip paprastai, per daug miegusa, nes niekur nieko svarbesnio neruovėkė. Smarkiau rusai veikti pradėjo Kuršėj, aplinkinėse Mintaujos ir Rygos aplinkinėse, bet ir vienoj ir kitoj vietoj tapo atmušti. Rygos aplinkinėse dabar eina smarkesnis artilerijų besišaudymas. Prie Dvinsko vokiečiams teko maža salūtė Dauguvoj. Rusai norėjo ją atgauti, bet tapo atmušti. Buvo didesni kariūnėnių susirėmimai ir Lucko distrikte, Volyniaus gubernijoj, bet be svarbesnių pasekmių. Vien Aa paupiuose, Kuršėj, rusai laimėjo kiek teritorijos, ką ir vokiečiai pripažįsta.

Vakariniam fronte taipgi nieko svarbeinio neruovėkė. Belgijoj smarkiau veikė artilerija pajuriuose prie Newport Bains. Champagne distrikte kanuolių šuvis išvėkta vokiečių patrolių. Meuse paupiuose prie Verdun, bet be svarbesnių pasekmių, buvo mušiai prie kalvos Fille Morte. Prie Vaux vokiečiai atakavo francuzų stovyklą, bet be pasekmių. Vosges kalnuose francuzai atmušė vokiečių atakus prie Sainte Marie.

Angliškame fronte buvo maži susirėmimai prie Armentieres, Ypres ir Wytschaete. Kitur šaukėsi vien artilerija. Prie Arras

anglai mėgino pirmyn žengti, bet, kaip praneša Berlio raportas, tapo atmušti. Miglos ir lytus trukdo tame fronte ir artilerijai veikti.

Iš Karės Lauko.

NEUTRALES ŠALIS BIJO VOKIEČIŲ ISIVERŽIMO.

Londonas, saus. 3 d.—Jau aiškėja, kad dar tris Europos tautos: šveicarai, norvegai ir holandai—stovi ant karės krašto.

Iš Christianos atėina gandas, pranešantis, kad Norvegija stovitiesiam pavojuje tapti karėn įstunta vokiečių plėšais pradėti smarkesni veikimą submariniais.

Pranešime išreikšta viltis, kad Suv. Valstijos įsikis ir neis Belgijos tregeidjai Norvegijoj atsi-kartoti.

Žinia iš Hagos sako, kad dabar visų Holandijoj manoma, jog Holandija netruks bus karėn įtraukta. Girdi, vokiečiai yra pasirengę tuojau Holandijoj įsivežti, jei Holandijos valdžia ką nedraugin-go padaryti vidurinėms valstybėms.

Francuzija privengia vokiečių kariūnių besibrovimo per Sveicariją, nusiminime pasikėsinę pralaužti francuzų ir italų linijas ir tuomi sumazinti talkininkų kariūnių spaudimą tuose dviejuose šonuose.

Paryžiuje jau senai yra kalbama apie vokiečių išveržimą Sveicarijos žemėn kaip apie galimą daiktą. Dabar intekmingieji francuzų laikraščiai mano, kad tas galimumas virto laukiamybe.

Francuzams vienas dalykas yra tikras, beje, kad prie feldmaršalo von Hindenburgo Vokietija stato visas savo pajegas, taip civilines, taip militarines persveriančiam smugimui ir jei praeitis gali būti mastu atečiai, tai ji smogs šitą smugį su tokiu jau žaibišku greitumu, su kokių toji pervarė savo legijonus permarutę Belgiją karės pradžioje, 1914 m.

Francuzų raštėninkai sako, kad jei Vokietija parodė savo nepaisinimą sutartomis teisėmis savo pasielgime su viena šalimi, tai nėra ko laukti, kad ji saugotųsi panašaus laužymo teisų Sveicarijos atsitikime.

Todel Herve sako, kad anglai privalo paimti dar didesnę dalį francuzų laikomos linijos, kad tuomi paluosavus užtenkamą francuzų kariūnės dalį sudarymui "manevrinės kariūnos"—tokios judomos pajegos, kuri būtų pasiruošusi sustiprinti kiekvieną dalį vakary šone, pastatytą pavojun vokiečių puolimu.

Herve taipgi nurodo, kad Vokietija sunobilizavo 109 m. šauktinių, kurie jai davė 600,000 priedinių kariūnių, o jos civilinė mobilizacija paluosuos pajėgą, įvairiai apskaitomą tarp 500,000 ir 2,000,000 kariūnių.

ANGVŲ KARIŪMENĖS FRANCUZIJŲ 2,000,000.

Paryžius, saus. 4 d. Specialis Havas pranešimas iš angli šono Francuzijoj sako:

"Gen. Sir Douglas Haig dabar komanduoja didžiausią kariūną, kokią anglai kuomet yra turėję. Skatliu Anglijos kariūnių Francuzijoj saus. 1 d. siekė mažne 2 milijonų pilnai išmokintų ir priuoštų pildyti vado prisakymus dieną, ar naktį.

"Šita skaitinė apima tik angli pajegas Francuzijoj, neskaitant, kurios yra panaudojamos gėimui Anglijos, Airijos, Indijos, Salonių, Egipto, Mesopotamijos ir Afrikos."

ISTREMTIEJI BELGAI PASIEŲTI NAMON MIRŠTA.

Haga, per Londoną, saus. 4 d.—Pirmas pranešimas suteiktas Suviennyta Spaudai pačių belgu tremtinių, kurie stovykloje Soklau, Prusuose, susirgo. Šitie kaliniai sugrąžinta iš Vokietijos delto, kad jau beveik mirė. Daugumas jų gavo džiova.

Jie sako, kad Soldau'oj jie gaudavė 6 valandą rytmetį bludėlį nuovary iš gilių. Vidudienį pusę tikro viralo. Trečią valandą po pietų duodavo jiems 250 gramų (truputį daugiau kaip pusę svaro) juodos duonos; duona netikusi ir dažnai supelijusi. Vakare jie gaudavo pusę litro viralo, kartais pablostę sėlenimis, ar gruzdintais maisais.

Prie šitokio valgio stipresnieji susilpnėjo, o slėpnesnieji tuojau susirgo.

KROATIJA, BOSNIJA, DALMATIJA BUSIJA "LAISVA" VALSTIJA.

Washingtonas saus. 4 d.—Sulyg žinios pasiekusios Washingtoną, Kroatiją, Dalmatiją ir Bosniją sudarysą autonominę valstiją. Austrija-Vengrijos leidimu. Nauja valdžia busianti duota tokia kaip Galicijai.

Viso gyventojų šitų trijų provincijų yra apie 6,000,000; visi tikri slavai.

Sakoma, kad šitos naujos valstijos įsteigimo tikslu yra prijungti prie jos kaip slavų valstijos Serbiją ir Montenegrą, jei vidurinės valstybės galės sąlygas diktuoti po karė.

VOKIEČIAI PAIMA PASKUTINIUS MIESTUS DOBRUDŽOJE.

Londonas, saus. 4 d.—Rusai evakavo Dobrudžą ir žygiavimas ant Odesos laukiamas.

Vokiečiams paėmus Mačiną ir kitas svarbias pozicijas šiaurvakariname provincijoj kampe, sulyg Petrogrado, Sacharovo kariūnijos pradėjo trauktis linkui Brailos, tojo Rumunijos įvyko ant Dunojaus vakarinio kranto. Dabar ant Rumunijos žemės yra pasilikusi tik maža rusų užpakalo sargyba, kuri išsikabins, laikosi siauros juostos žemės arti Galaco.

Rusų evakuojamasis judėjimas buvęs be nuostolių, bet puolimuose ant Mačino ir Zizlos kaimų Mackenseno kariūnijos paėmė 1000 belaisvių ir 10 mašininių kanuolių.

RUMUNIJĄ PASKELBIA PANIEKĄ.

Jassy, Rumunija per Londoną, saus. 5 d.—Sulyg atstovų buvo nubalsavimu, vienu balsu Rumunijos valdžia prisakė visuose miestuose išpinti "paniekos" paskelbimą.

Paskelbimas, kurį atstovas Jorge perskaitė bute, skamba šitaip: "Rumunijos istorijoj ligšiol du vardai buvo didžiausi: Steponas Didysis ir Mikas Narisius.

"Ar priešas laukia atsakymo iš mus? Čia mes jį duodame. Jis gali sugedinti mūsų javus, išnaktinti mūsų turtus, paeigsti ir kapus mūsų jaunūmenės žiedus; jis gali sunaikinti mūsų senovinės dailės turtus; jis gali girtis užleidimu nedoraisiais vengrais, begedžių turkų gaujonais ir pragobėliais šykštuoliais bulgarais, bet jis nematys teatinio mūsų nusizėminusios dvasios žaidimo ir juoni nesigėrės.

"Mes daugelį priešų išvarėme iš šitos žemės ir dar galime laimėti viršų."

TALKININKŲ VADOVŲ SUSIVAZIVIMAS RYME.

Londonas, saus. 5 d. Premieras Lloyd-George ir angli karės tarybos narys vicegrovius Milner savo oficialiais patarėjais pridėjo Ryman tartis su francuzų

ir italų valdžiomis apie visuotiną padėjimą, kaip oficialis pranešimas skelbia. Gen. Palicin, atstovaujantis rusų žinybą, žada taipgi dalyvauti šitame susivaziavime. Havas agentura savo pranešime iš Rymo Paryžiun sako: "Anglijos ir Francuzijos ministerijų narių pribuvimas sukėlė laikraščiuose prielankią nuomonę apie susivaziavimą kaipo ženklą artesnės talkininkų vienybės ir pradžią didesnio ir smarkesnio veikimo.

"Curriere d' Italia sako, kad susivaziavimas turėsįs tokią svarbą, kuri nebus nepatėmyta Berlio ir Vienos, kadangi jis parodys, jog talkininkai, užuot susilpnėjęs nuo grumojimo taika, yra pasiriję tvirtai varyti karę toliau iki talkininkų tikslas nebūs atsiektas."

Sulyg Sveicarijos laikraščio Lausanne Gazette, centrinės valstybės rengia antrą raštą talkininkams, kuriame aiškiau paduosią taikos išlygas.

Popiežius Benediktas XV. atsaikdamas į Naujų Metų linkėjimus Rymo didžiūnijai, pasakė: "Aš tikiu, kad taika paremta teisingais ir teisingumu, tuojau sugrįš pasauliui."

Overseas News Agentura apie premiero Lloyd-George ir vicegrovio Milnerio atsilankymą Ryman sako:

"Berliner Tageblatt nurodo, kad didėję karės taryba suvaziavo Ryman gal tam, kad gavus reikalingą italų pagalbą Balkanuose, kadangi kitaip francuz gen. Sarraill kariūna bus tikrai pražuvus. Laikraštis priduria, kad šita taryba bent aiškiai parodo neįsėinamą talkininkų padėjimą Balkanuose."

TALKININKŲ PADĖJIMAS ATĖNUOSE GRASUS.

Londonas, saus. 6 d.—Žinios iš Atėnų praneša, kad talkininkų padėjimas Atėnuose yra grasus ir sako, kad galybė pereina į rankas atsarginių, kurie rengiasi sukilti taip, kaip buvo sukilę gruod. 1 d. Daugumas šitų žinių yra atėję per Siriją ir yra daugias kaip savaitę senos, bet Morning Post korespondentas iš saus. 3 d. tvirtina, kad padėjimas grekų sostinėje nurodo, jog Atėnų valdžia rengiasi prie kokio tai griežto žingsnio.

RUSAI PUOLA Į VOKIEČIŲ LINIJĄ ŠIAURĖJE.

Londonas, saus. 6 d.—Smarki kova eina pelkėtose apilinkėse arti Rygos, šiauriniame rusų šono gale. Dvidešimtyje mylių nuo Rygos ir pietvakariu rusai paėmė kelią arti Babil ežero, dvi vokiečių kasinių eili ir kelis šimtus belaisvių. Po to rusai paėmė tvirtą poziciją nuo Kalnzem kaimo ir pietvakariu ir 275 belaisvių.

Tarp pakraščio ir Mintaujos kevalio nuo Aa upės ir rytus, rusai taipgi įsiveržė į vokiečių pozicijas, kaip Berlinas pripažįsta, "bataižino platumu." Vokiečiai atgalu veikimu paėmė 900 belaisvių ir kelias mašines kanuoles. Stochodo sektore, Volynijoj ir Galicijoj, rusų žvalgai ir puolamieji buriai, kaip Petrogradas skelbia, durtuvais užklupo didelį skaitlių vokiečių ir austrų kariūnių ir jas išblaskė.

AUSTRIJOS SILPNĖJIMAS GALI PRIVERSTI PRIE UŽBAGIMO.

Londonas, saus. 6 d.—Cenzura suminkštėjo ne tik talkininkų sąlyga, bet ir vidurinių valstybių. Pirmu kartą po daugelio mėnesių yra galima rašyti apie daugelį dalykų. Pav. Austrijoj taikos reikalavimas vis eina garsyn ir garsyn, Vengrijos premjers Tisza turi trauktis šalin ir jo vietą gal

užims atviras taikos šalininkas koka nebuk kaina grovas Andrassy. Kituose šalies kraštuose vokiečių įtekėmė sparčiai nyksta. Barono Macchio ir jo pasiuntinio grovo Forgach atsistatydinimas nuo užsienio reikalų vedimo vietos reikiat kitą žingsnį linkui taikos.

Ciesorius Karolis jau parodė norą būti neprigulmūgiu ir valdyti savo cėсорystę be patarimų iš Potsdamo, bet jam reikia dar padaryti sugebamas vienam stovėti.

Padėjimas Austrija-Vengrijoj yra blogas, bet sulyg atviro Rusijos pripažinimo, Rusijoj jis nėra geresnis. Stürmerio prašalinimas gal įteikė Protopotovu, kurio atvirtimas iš pirmievytės ir atžargievytę yra vienu karės mįslių.

Dabartinis ekonominis kryžis Rusijoje išdalies paeina nuo blogo vabzos sutvarkymo. Ačiu tam viename šalies krašte maistų didėlių daugybė, kitame jų visai nėra.

Nors kaizeris graudingai yra pasakęs, kad "akyse Dievo ir žmonų sunki atsakomybė už tolimesnes baisias aukones, nuo kurių jis norėjau išgelbėti, pul ant vieny priešų valdžių," bet labai gali būti, kad nedaug tų tolesnių aukonių bus.

Jei viena kuri kariaujančių šalių pasitrauks, tai galima tikėtis, kad karė neilgai tesitrauks. Kaizeris turi dabar nuspręsti, ar stumti sulyginamai trumpą Sereth liniją. Rumunijoje Besarabijon linkui Odesos, ar atsukti Mackenseno pajegas prieš Monastirą. Be austrų pagalbos jis negali toli eiti.

Iš šitų faktų galima numanyti, ar karė tęsis iki kitos vasaros, ar ne. Nėra nei vienos kariaujančių šalių, kuri negalėtų kovoti del kariūnių stokos, ar kurių galėtų netrukus jų pritrukti. Bet antra vertus, nėra nei vienos kariaujančių šalių, kuri nebutų ekonominiio sunkaus padėjimo paliesta.

DIPLOMATU SUVAŽIAVI- MAS RYME PASIBAIGĖ

Rymas (per Paryžių), saus. 7 d.—Talkininkų valdžių atstovų susivaziavimas pasibaigė antru susirinkimu vakar po pietų.

Buvo paskelbta, kad susivaziavimas vėl atnaujino pilną talkininkų pažvalgų vienybę sulyg įvairių klausimų, kurie buvo apsnėkami, ir kad diplomatai apsisėdę Rymą tvirtai pasizadėję įvesti didesnį susiklausymą savo pasistengimuose pasiekimui karę užbaigti.

Be šitas susivaziavimas Ryme, nuomone vieno įžymaus diplomato, buvęs sušauktas visai kitu tikslu; jį sušaukęs Italijos premjeras, kadangi tarp Italijos ir kitų talkininkų išėję ginčų sulyg atsakymo ir taikos išlygas, kuriomis kiekviena šalis norėtų taikytis.

Sulyg šito diplomato nuomonės, Italija niekuomet nesutiksianti staugi ir galutinai uždaryti duris taikai negavus tam tikro užtikrinimo, kurio talkininkai nėra pasirengę jai duoti. Tarp šitų užtikrinimų esąs atidavimas jai po karėi Albanijos smoto ir Grekijos salos Korfu.

Be to Italija niekuomet nenorėjusi įsileisti Rusijos ir Tarpžeminės juras. O jei Rusijai nebus talkininkų užtikrinta laisvė Tarpžeminės jurose, tai jie žino, kad ji nekariaus del jų. Taigi del šitų dalykų ir buvęs susivaziavimas.

VOKIEČIAI PAĖMĖ 3910 RUSŲ NELAISVĖN.

Londonas, saus. 8 d.—Apsu-pamu veikimu vokiečių kariūnijos Rumunijoj ties Focsanį pralaužė rusų liniją, paėmė tą miestą ir arti 4000 belaisvių. Nuo Transylvanijos kalnų iki Dunojaus vokiečių puolimo linija nesustojamai traukia į pietus.

Focsanį puolimas žymiai sustiprina gynybų poziciją Rumunijoj ir grėšia Seretho linijai. Dabar strategų yra abejojami, ar rusai su rumunais bandis Seretho

dujia geibėti ar Galacą ginti. Yra manoma, kad vokiečiai apėmė ir stovės Sereth linijoj.

Vokiečiai paėmė 3910 belaisvių, 3 kanuoles ir kelis kulkasvaidžius ties Focani. (Focani yra prie gelžkelio linijos einančios per visą Moldviją; jis taipgi yra ranktu pozicijoms rusų ir rumunų linijai pagal Sereth upę.

BRAILA PAIMTA.

Berlinas, saus. 5 d.—Sulyg oficialio vokiečių pranešimo vokiečiai ir bulgarai paėmė svarbią važinį Rumunijos miestą Brailą. Tokiu būdu rumunai iš visos Dobrudžos išvaryti.

IS AMERIKOS.

LENKAI PABĖGELIAI AMERIKOJ.

New York. Laivu "Nieuw Amsterdam" atkako čia iš Rotterdamo 965 pabėgėliai iš Belgijos ir Lenkijos. Atkakę lenkai, jį atkako 744, yra tai pabėgė iš Vokietijos lenkai nelaisviai; belgų pabėgėlių atkako 221. Iš Fulmouth laivą išlydėjęs angliskas torpedinis laivėlis užbėgo ant minos ir jos eksplozijos tapo į padanges išmetas; prie to užmušta 7 įgulos žmonės.

GERAS JAVŲ UŽDERĖJIMAS.

Washington, D. C. Sulyg pranešimo žemdirbiystės departamento, vertė surinkty Suvienuose Valstijose javų perieituose metuose siekia 10 milijardų dolerių, arba 2,163,989,000 dol. daugiau negu užperieituose. Daugiausiai javų surinkta Texas valstijoje, bet ji ir yra didžiausia Suvienuotų Valstijų valstija; antrą vietą užima Iowa, o trečią Illinois. 1915 m. Illinois valstija užėmė antrą vietą.

ISGABĖNIMAS PREKIŲ IS AMERIKOS.

Iš Suvienuotų Valstijų perieituose metuose išgabenta prekių: Anglijon už 2 milijardų dolerių, Francijon už milijardą, o iš Kanados už 600,000 dol., Vokietijon išgabenta prekių tik už milijoną dol., o Austrijon vos už 100,000 dol., Japonijon už 9,400,000 dol., Kubon už 14,500,000 dol., Činon už 29,000,000 dol., Rusijon už 144,000,000 dol. Į Pietinę Ameriką už 197,000,000. Tai gi aišku, kad Amerikos turtus labiausiai didina Europa, bet ne kitos pasaulio šalys. Todel tai Ameriką ir bijosi kuom nors nusidėti daugiausiai nuo jos perkantioms šalims.

SUAREŠTAVO MEXIKOS KONSULIŲ.

New York. Čia suareštavo Meksikos konsulį Juana T. Burns ir keturis kitus meksikonus neva už gaberimą ginklų Meksikai, taigi už lauzymą neutrališkumo, kurį pati Amerika pasiuntusi savo kariūnėn Meksikai, senai sulaužė.

VETRA SUGRIOVĖ MOKYKLĄ

Muskogee, Okla. Laikė smarkios vėtros čia likosi sugriauta vieša mokykla, kurioj buvo 50 mokinių. Iš jų užmušta 15, o kiti tapo sužeisti, o tarp sužeistų yra diktai ir sunkiai ir pavojingai sužeisti.

BOBRŲ PADIREBTAS PYLIMAS.

Madison, Wis. Farmeris Dave Sawyer atsisaukė į valstijos komisiją su reikalavimu pagalbos, nes daugybė prisiveisusių Deer ezere bobrų padirbo didelį pylimą ir per tai vanduo užliejo jo farmą. Pylimas turi 400 pėdų ilgio ir 8 pėdas aukščio. Wisconsin valstijoj uždrausta ardyti bobrai pylimus.

NAUJI MOKESČIAI AMERIKOJ.

Washington, D. C. Kadangi sekdamas Europos pavykslą ir Amerika užsimanė ginkluotiesi, o čia užlaikymas kariūnėn atsieina daug brangiau, nes kareivius reikia samdyti, uždengti išlaidų neužteka surinkty paprastais mokesčiais pinigų, tai rengiama čia naujus mokesčius.

Norima uždėti mokesčius nuo automobilių, pianų, guminių lankų automobiliams, fonografų ir jiems reikordų, kavos, cukraus, vilnonių drabužių ir kitokių daiktų, be kokių, kaip valdžia mano, žmonės gali apsieiti.

MIRĖ LAIKRAŠTININKAS.

St. Paul, Minn. Miest. Los Angeles pasimirė žinomas vakaruose laikraštinkas, George Thompson, leidėjas laikraščio "St. Paul Dispatch Pioneer Press". Jis sirgo jau nuo seniai.

IS SUIVENYŲ VALSTIJŲ GYVENTOJŲ STATISTIKOS.

Sulyg paskutinių censuso biuro surinktų ir pagarsintų žinių matyti, kad žmonės nuo armų nesidina į didelius miestus, taigi, kad Amerikoje apsieisčia tas pats, kas yra ir Europoje. Iš viso Suvienuotų Valstijų gyventojų skaitliaus 40,9% gyvena miestuose turinčiuose daugiau kaip 8000 gyventojų, o iki 1910 m. ten gyveno tik 38,9% žmonių.

Iš viso Suvienuotose Valstijose 1916 m. buvo 102,017,2 gyventojų, o su teritorijomis ir kolonijomis gyventojų buvo 144,620.

Valstijose Kansas, Pietinėj Dakotaj ir Wyominge nuo 1910 m. gyventojų skaitlius sumažėjo 2,9%. Floridaj gyventojų skaitlius per tą laiką pasididino 22,5%, kuomet Iowoj tik 6%.

Didžiausi Suvienuotų Valstijų miestai yra New York su 3,602,000, jis užima jau antrą vietą tarp didžiausių pasaulio miestų, pralenkė jau gyventojų skaitliumi Paryžių. Chicago turi 2,497,000 gyv., Philadelphia 1,709,000, St. Louis 757,800, Boston 756,400, Cleveland 674,000, Baltimore 589,000, Pittsburgh 574,000, Detroit 571,000, Buffalo 468,000, San Francisco 463,000, Milwaukee 436,000, Cincinnati 410,000, Newark 408,000, New Orleans 371,000, Washington 368,000, Minneapolis 363,000, Jersey City 306,000, Kansas City 297,000, Portland 295,000, Indianapolis 271,000, Denver 260,000, Rochester 250,000, Providence 254,000, St. Paul 247,000, Louisville 238,000, Columbus 214,000, Oakland 191,000, Toledo 191,000, Atlanta 190,000, Birmingham 181,000, Omaha 165,000, Worcester 163,000, Richmond 156,000.

IS VISUŲ.

Danijos sostinėj Kopenhage pasimirė pirmutinė Danijos moteris daktaras Nielsine Nielsen. Turėjo ji 66 metus. Medicinos mokslą baigė Kopenhago universitete 1889 metuose. Kaip daktarė išvyk į apsigyveno Kopenhage ir čia didelę praktiką išsidirbo.

Mohometonų Šventojo miesto Mekka perditinis išvyjo iš miesto turkų garnizoną ir vakarinius Arabijos kraštus pagarsino nepriegulmingais kaip Hejaz sultanatas, o save apsaukė jo valdonu. Hejaz kraštas apima visas rytines pakrantes Raudonųjų jurių, užima plotą 100,000 ketvirtinių mylių. Muskato imamas jau seniau atsiskyrė nuo Turkijos ir pasigarsino nepriegulmingu. Tokiu būdu veik visa Arabija atsiskyrė nuo Turkijos jau nei apsaukimas Šventos karės prieš krikščionis negali arabių prie Turkijos patraukti. Atsisakyti remia Anglija ir Francuzija.

Rusijoj tapo nužudytas garbus rusiskas pranasas vienuolis Rasputin, kuris ant caro ir visos jo šeimos turėjo įtaką, bet tos įtakos nepanaudojo pakirpimui jo geron pusėn. Spėja, kad jį nužudė augštas užimanti vietos valdininkai, kurie jo bijojo, su pagalba tulų rusiškų aristokratų. Bet laikraščiai jau kelis kartus garsino apie Rasputino nužudymą, bet žinios neteisingos pasirodė.

Suvienuotų Valstijų valdžia vis daugiau turi nesupratimų su valdžia tuotarpinio Meksikos prezidento Carranzos. Carranza atsisakė pasirašyti po protokolu

—Evans in Baltimore American.

EUROPIŠKOS RISTYNĖS.

Kariautojai negali išsikirti. Vokiečiai pamušė talkininkus ant žemės, bet ir pats visgi atsikelti negali, nes anas jį už nosies dantimis kiek tik sveikas laiko.

užgirtu taikos komisijos, kol iš Meksikos nebus atšaukta Suvienuotų Valstijų kariūnėn, kuri Meksikos pusėj nieko ten gero nedarė, ar gal lenori daryti. Carranza atšaukė ir savo pasiuntinį iš Washingtono.

Kaip Anglija, taip ir Japonija nutarė apginkluoti savo pirklų laivus, kad jie pats galėtų atsiginti nuo tykojančių jurėse vokiškų submarinų. Apie tai pranešė Washingtonan ir užklausk, ar delto apginklavimo Amerika netrukdyt Japonijos laivams penplaukti Panamos kanala.

Kadangi Norvegija neišpildė kokio ten Anglijos reikalavimo, tai ji uždraudė Norvegijon anglis gabenti. Norvegija savo anglis neturi, o iš kitur jų taipgi parsigabenti negali.

Mušų Rumunijoj tapo užmuštas vokiškas kunigaikštis Friedrich von Fuerstenberg. Gimęs jis Badene 1898 m.

Iš Berlino praneša, jog nuo vietos pasitraukė Rusijos teisių ministras M. Makarov, o jo vietą užėmė senatorius Dobrovol'skij. Rusijos teisių ministrai visuomet buvo atžagareiviai biurokratai, tokiu buvo ir Makarov.

Berline gauta žinia, buk Petrograde tapo užmuštas Rusijos dumos atstovas M. Jallous, rodosi žydas. Jis prigulėjo du mojų prie kadetų partijos.

Iš kosi suareštuotas du kartu jau buvęs prezidentas San Marino republikos prezidentas Olinato Amati už pasisavinimą 400,000 dol. izdo pinigų. Republikai turinčiai vos 10,000 gyventojų yra tai labai dideli nuostoliai.

Vokiškas konsulus Ispanijos mieste Barcelonoj pasaukė tarnystor kariūnėnėj visus Ispanijoj gyvenančius vokiečius nuo 16-60 metų. Ir kariūnėn netinkanti invalidai turi pas konsulius užsimalduoti. Bet jie iš Ispanijos Vokietijon keliauti negali, nes reiktų keliauti per priešų kraštus, kur jie būtų suimti.

Iš Amsterdamo praneša, jog tautiškoji Lenkų taryba susidės ne iš žmonių balsais rinkty lenkų atstovų, bet vien iš Austrijos ir Vokietijos valdžių skiriamų. Vokietija paskirs 15, o Austrija 10 lenkų tarybos narių. Taryba pradės posėdžius laikyti nuo 9 sausio dienos.

Netoli Zapata, Rio Grande paupiuose, Meksikoj, 7 sausio dieną buvo susirėmimas amerik-

niškos patroleis su Meksiko banditais. Užmušta 4 banditai, o kiti pabėgo. Amerikoni nuostolių neturėjo.

Ant prigulimės Japonijai salos Formosa sianč salos vidury žemės drebėjimai. Užmušta 300 žmonių, o sugriauta 1000 namų.

Austrijos cėsorius apkeitė mirties nusprendimą 4 žymiesiems vokiškų kalėjimų, parlamentato atstovus Kramarz gavo 15 metų, Rasin 10 metų, Cervenka 6 metus, Zamasal 6 metus.

Štairvakarinuose Indijų kraštuose neramū. Prieš Anglijos valdžią sukū'o ten Mahmaud tauta gyvenanti prie Afganistano rubežij. Anglai savo stovyklas saugoja vien tokiu būdu, kad jas apveda vieloms, o jas elektrizuoja, per elektrizuotas vielas čiabuviai negali kitor pusėn pereiti.

Pasimirė nuo plaučių uždegimo vyriausiasis Bulgarijos štabo perditinis, bulgariskas generolas Maximilian Wielenians.

Vokiečiai praneša, jog jie sutaisė pagadinimus kerosino sėmyklų Rumunijoj. Dabar esą 2000 vagonų kerosino persiuntimui Vokietijon.

Anglija vėl nuo savo piliečių užtraukė naują paskolą karės vedimui.

Upe Reinas išsiliejo per krantus ir vanduo užliejo didelius Vokietijos ir Holandijos plotus. Daug ir didelių miestų yra vandens apsemtų.

Petinėj Austrijoj nuo kalnų nusiritusios sniego lavinos užmušė 69 žmones ir daug triobų sugriovė, užmušė ir daug galvijų. Netoli Brenner lavina nusirito į pulką taisančių kelių darbininkų, 10 jų užmušė, o 18 apkulė.

Meksikoj, netoli San Juan del Rio Napių Metų dieną susimušė du geležinkelio traukiniai. Prie to užmušta ir sunkiai sužeista apie 300 žmonių, o tame daug moterų ir vaikų.

IS DARBO LAUKO.

Keary, N. J. Nairn Lino-leum Co. pakėlė mokesť savo darbininkams 10% ant doliaro ir darbo valandos yra 9; seniaus dirbo 10 val.

Newark, N. J. New Jersey R. R. stato naują stotį prie Broad gatvės; atsieis daugiau \$400,000. Nauja Sv. Trejybės lietuviška bažnyčia ant kampo Adams ir Warwick gatvių atsieis \$60,000; fundatorius kun. Dobuzinskas.

Iš viso šitam mieste pastatyta naujų namų ir fabriky per vienus 1916 metus daugiau kaip už \$8,000,000 vertės.

Zinantis.

Hammond, Ind. Sustreikavo čia 400 darbininkų United States Metals Refining Co. nes kompanija atsisakė pakelti darbininkų algas.

Chicago, Ill. Vežėjų organizacija pareikalavo 10% didesnių algų, kitaip žada streikuoti. Darbdaviai vienok netiki, kad jie streikuotų, todėl jų reikalavimo išpildyti nenori. Organizuočių vežėjų yra 6,000.

LIETUVA IR KARĖ.

LIETUVOJE.

Vilnius. Kaip praneša rusų laikraštis "Rieč", Vilniuje laisvę tegalima esą rašyti tikiai vokiškai. Si aplinkybė sudarėsi naują amatą—vertėjis iš vokiečių ir į vokiečių kalbą. Pačiam mieste vargas ir brangenybė: jiems sumažinti įsteigta valgyklų, kuriose pietų porcijai mokama pigiai, po 5 pfenigus. Yra atskirų valgyklų krikščionims ir žydams. Neturintių darbo vokiečiai varą kasti apkasų. Rusų rublio kursas—1 markė 90 pf. Rusų pinigai vis mažiau esą vartojami. Daug esą naujų geležinių vokiškų pinigų. Mieste esą daug vokiškų ir austrų kariūnėn. Nuo 10 val. vakaro visokis judėjimas mieste sustojas. Daugelis namų esą rekvizuota. Apskritai, karės režimas jaučiamas esąs kiekviename žingsnyje.

Tremtinių organizacijų revizija. Varšavos magistrato prezidentas A. A. Mileris jau beveik pabaigė Maskvos tremtinių organizacijų reviziją. Tautinės organizacijos jau išrevizuotas, lieka tik patikrinti lenkų komiteto apyskaita; po to A. A. Mileris revizuos miesto steigias.

Kaip sako A. A. Mileris, visos tautinės organizacijos dirbo labai energingai, bet kai kurių ne visai taisyklingai buvo vedamos apyskaitos. Nurodytieji defektai tuoju buvo atitaisomi. Daugiausia, revizoriaus žodžiais, trukumų rasta Lietuvių Komitete. Latvių komitete A. A. Mileris rado, jog globojamieji latviai tremtiniai ne visada gyveną tinkamuose butuose. Lenkų organizacijoj, kaip sako revizorius, tremtinių šelpimas pastatytas kuopukliausiai. Tiesa, tremtinių laikymas lenkam atsieinas brangiau, negu kitoms organizacijoms, bet užtat daug pla-

čiau esanti teikiama pagalba; pabėgėliams arba tremtiniais atidaryta gimnazijų, mokyklų, prieglaudų, bendrabučių; darbe dalyvauja daug energingų lenkų veikėjų. Didžiai pagiria A. Mileris ir žydų organizaciją, kur išleidusi tremtiniais 1,600,000 rub., gi iš vyriausybės paėmusi tikiai 200,000; kiti pinigai susidarė iš antsidėto sau mokesčių; daugelis, mat, turtingų žydų kas mėnuo moka žydų komitetui po 1000—2000 rub. A. Mileris konstatuoja džiuginantį apsieiškimą, kad žydų organizacija labiau esanti linkusi duoti tremtiniais paskolas, o ne pašalpas. Kaip tikiai žydas atsistoja į savo kojas, pašalpos jam nebeduodama, o kai kada jis net turįs sugrąžinti gautuosius pinigus. Žydų komiteto apyskaitos vedamas esą puikiai.

(“L. B.”)

Lietuvių karininkai. Paimta karės mokyklosna šie I kurso studentai: Jacevičius, Karvelis, Jakštys ir Kairiukštis. Iš senesniųjų paimtas dar Petruskevičius.

Užimtųjų kraštų susizinojimas su užsieniu. "Vilnaer Zeitung" pranešimu, susizinojimas paštu užimtosioms vietoms su užsieniu principaliai ir formalių vokiečių vyriausybės jau buvo leistas, bet dabar staiga vėl nežinia dėl kokių priežasčių užgintas. Net užginta imtiniais ir šiaip patiems karininkams susirašinėti su vietos gyventojais.

Kuro reikalai. Vilniaus miesto valdyba buvo susirupinusi ruošimu kuro miesto gyventojams žiemai, bet, matyti, negalėjama išvengti visokių kliūčių praneša, kad ji negalėsianti pakankamai patenkinti to reikalo. Miesto valdybos galės būti duota kiekvienam žmogui tik nuo 1 1/4 ligi 1 1/2 kub. metro malkų arba to vietoj, tiek pat dumpių ar briketo. Kam reikalinga daugiau turėti kuro žiemai, turi pats juo rūpintis.

Rusų vyriausybės miškai paimti dabar vokiečių valdžios nuosavybėn ir eksploatuojami jos nuodžiūra, bet privatių miškų savininkai gali naudoti savo turtą savo valia, gali kirsti ir parduoti, kiek tik nori.

Vilniuje dabar malkos be atvežimo į namus 9 markės 50 pf., o su atvežimu—12 m. 50 pf. kub. metrui. Vienas atvežimas paima ketvirtą dalį kainos.

Vilniaus kanalizacija. Kanalizacijos darbas Vilniuje dirbamas smarkiai ir toliau. Daugelyje vietų jau pabaigtas. Tik sunku iš "Vilnaer Zeitung" pranešimo suprasti apie to padaryto darbo didumą, nes gatvių vardai ir Vilniuje, kaip ir visuose užimtuose miestuose, perkrikštyti vokiškai.

(“N. L.”)

VILNIEČIAI ŠAUKIASI PAGELBIMO.

Svedų-Lietuvių Komiteto sekretorius Dr. Sederbergas Gruodžio mėn. 3 d. gavo nuo Vilniaus Lietuvių Draugijos Komiteto laiską, rašytą Lapkričio 3 d. 1916 m., šitokio turinio:

Gerbiamas Daktarai! Zinodami Jusį karštą atsinešimą į likusius Lietuvoje ir kenčiančius visam kame didelę stoką, vardan Komiteto kreipiuosi į Tamsą tokiu meldimu:

Lietuvių įstaigos Vilniuje, užlaikomos ligišiolai Komiteto, patetko ir labai sunkų stovį. Visos lėšos jau išsekė ir neturima jokios vilties gauti iš kur nors pašalpą.

Reikalavimas didelis. Skačius vienų vaikų, užlaikomų komiteto bendrabučiuose, siekia 600. Be to dar turi Komitetas užlaikyti daug ligonių, senių ir negalinčių savęs išlaikyti. Kad išeiti iš to sunkaus stovio, reikalinga mažiausiai 25,000 markių mėnesiui. Komitetas meldžia Tamstos, Gerbiama Daktarai, pranešti apie mūsų sunkų dalyką stovį į užsienį.

Su širdingais linkėjimais. KOMITETO pirmininkas A. Smetona. Prie šio laiško pranešu, kad Svedų-Lietuvių Komitetas spalį

22 d. s. m. pasiuntė vardu A. Smetonos paskutinius buvusius mūsų kasoje pinigus—20,000 markių.

Jonas Aukštuolis.

MAISTO KLAUSIMAS VOKIETIJOJ LABAI PAVOJINGAS.

Sulyg laikraščio Berliner Tageblatt parodymo, maisto klausimas Vokietijoje labai išgastingas. Jis apsieisčia šitokiais faktais:

Bulvės, kurių pirmiausia duodavo po pusantro svaro į dieną žmogaus, nuo saus. 1 d. yra duodamos tik po tris bertainius svaro į dieną.

Mėšos porcija sumažinta iki mažiau kaip pusės svaro į dieną valgomose dienose.

Pieno trukumas labai didelis ir jo kainos kyla.

Valdžia buvo priversta duoti karės pašalpą žmonėms turintiems įėjų \$1125. Iš pradžių pašalpa buvo duodama tik tiems, kurių įėjų siekė \$525.

Daug reikiantis Tageblatt straipsnis tvirtina, kad po karės Maitybos Įstatymo maistams rūpinti turi sekti Pagelbinės Tarybos Įstatymas (šoviniams rūpinti). Girdi:

“Po šesų mėnesių bandymo yra sunku manyti, kad karės maitybos žinība ateitų geriaus įstengs atlikti savo uždavinį negu pračity. Priešingai, išrodo, kad juo ilgiau karės maitybos žinība savo funkcijas atlikinė, juo mažiau ji bus tikus savo veikimams. Žinoma, reikia saugotis perdidelio pesimizmo. Bet tiek pat yra nepateisinamas lengvos širdies optimizmas, kuris bijosi pažiūrėti teisybei į akis. O jei pasižiūrėsime į dalykus taip, kaip jie yra, tai turėsime pasakyti, kad nežiurint sulyginamai gero užderėjimo, maistų sunkenybės didelei daliai žmonių žymiai padidėjo per paskutinius šesius mėnesius.

“Ar reikia sakyti, kad bulvių porcijos, kurios iš pradžių siekė svarą ir pusę į dieną, Berline sumažėjo iki 6 svarų per savaitę ir kad visuotinas sumažinimas kasdieninės porcijos iki trijų bertainių svaro į dieną įvyks nuo saus. 1 d.? Ar reikia atkreipti dėmą į nesmągų dalyką, kad dabar ir duonos porcija iš 1900 gramų (apie keturi svarai) į savaitę daugelyje atsitikimų su vargu yra gaunama? Ar galima nežiūrėti, kad mėšos neužtenka žmonėms? Nuolatinis pasitikėjimas, kad mėšos porcija galima padidinti, suvylė, nors žvėriena ir iki tulam laipsniui paukštieja yra gaunama tikiai su bilietu. Gi daugelyje vietų negalima jau gauti mėšos 250 gramų (apie pusę svaro), o tik 200 gramų, ar mažiau.

“Laimingas esi, jei gauni 60 gramų (truputį daugiau kaip dvi uncijos) sviesto į savaitę. Suris senai jau yra nežinomas paprastiesiems žmonėms. Pienas daugybe daugiausia parpuvinamas tik vaikams ir ligoniams. Retkarčiais karės maitybos žinība išleidžia suraminantį lapelį, bet paprastai darbai žodžių nepaseka. Antra vertus, mažne kasdien priitariama, kad maistai, kurie ligol buvo gaunami, pranyko iš rinkų. O kas galima dar pirkti, parduodama negalimomis kainomis.

“Tikiai pasižiūrėkime į baisias kainas prašonas už vaisius, už angliš ir už svogumus. Taip vadina mos augščiausios kainos kilo ir iškilio; taip dabar, rodos, yra su raugintais kopustais. Mums dabar siuloma smagi viltis padidėjimo kainos cukrui. Kuomet prie visa to pridėsime išvežio drausmes, kurios senai turėjo pasilausti, o tikrumoje dar vis naujos pridėdama, tai gausime nelaimingą įspūdį pilnos suirutės.”

Tageblatt straipsnis toliau stato reikalavimą, kad būtų padėta tikra kontrolė visoj cėsorystėj, panaikinti žemininkų pirmystes ir ypatingai priverčianti visas valstijas savo specialy pirmysčių išsivadėti. Vorwaerts tuo patim laiku pagarsino straipsnį užvardintą “Paskutinis ilgų kalbų rezultatas.” kuriame atštriai kritikuojama Prusijos seimo debatai, ir sako, kad vieninteliu nauju dalyku yra žemininkų reikalavimas, idant maisto klijūtis dar ilgai testus po taikos padarymui.

PRINCE ADALBERT

Pranešama, kad Princas Adalbert, trečiasis Kaizerio sunus, išvažiavo į Sofiją ir Konstantinopolį su sekretoriaus misija. Spėjama, kad jis tarsis apie taiką. Princas turi 33 metus.

himnų dinuoja. Žinoma, dauguma iš nesupranta skirtumo tarp himno ir paprastų dainelių ir publika, aš manau, būtų išpildžius, jei vakaro vedėjas būtų paaiškinęs pirmą sudainavimo, kad reikia atsisėsti, bet vakarėlio pirmuolius to nepaaiškino.

Publika buvo labai užganėdinta ir pasilieką dėkinga Birutės Choras, nes aiškiai pasirodė, kad nei ant vienos vietinės draugijos parengtų vakarų taip skaitlingai neprisirenska, kaip ant Birutės choro parengto vakarėlio; publika laike dainavimo užsilaukė ramiai ir viskas galima sakyti, buvo atlikta kuopuoliausiai; butų labai gerai, kad tokių vakarų būtų dažniau rengiamas; tas galėtų labiau pripildyti meilę mūsų lietuviškas širdis ir geriausiu metu godume tęsytų Lietuvą ir lietuvių tautą.

Lai Gyvuoja, Birutės Choras!

IS CLEVELAND, O.

C. L. T. Teatr. Choro vakaras. Man buviant Clevelande, C. Liet. Teatr. Choras gruod. 31 d. statė scenoje veikalą "Kerštinga Meilė." Veikalas paimtas iš šios dienos gyvenimo ir yra gana užimančias. Vaidinimas taip gerai pavyko; ypatingai p-lė J. Baltruokaitė gerai atliko Mildos draugės, Onytės rolę. Ji savo gyvu pasikrutinimu ir gražia iškalba tiesiog užgavo publiką.

Taipogi gerai savo roles atliko: p-lė H. Miliauskutė Mildos rolę, ir J. Kazlauskas Marmos rolę. P. Kiveris Ozgo rolę atliko nepergeriausiai; jis be reikalo bėgiojo lyg ką pametęs ir nudavimą jam truko.

Pertaukose buvo sakomos deklamacijos. P-lė Al. Baltruokaitė labai jausmingai padeklamavo eiles "Išsilgimas matušis." Taipgi gerai padeklamavo p-lė Al. Grigaičiūtė "Gimtinė šalis" ir O. Gaudžiūtė "Vėjelis."

Toliau sekė dainos, kurias padainavo C. L. Teatr. Choras, pritariant kanklių orkestrai. Pirmutinė daina "Suzadink jausmus" skambėjo labai gražiai. "Pavasario saulutė šviečia," "Senovės atsiminimas" ir "Lietuva Tėvynė" taipgi neblogai išėjo. Be to dar giedota solo: p-lė J. Marozaitė "Pavakarėlis" ir p-lė J. Daužaitė "Rožė ir Pijolka." Čia tik galūnės žodžių nelabai tinkamai buvo suderinti, bet tai buvo mokytojo kaltė, kad taip išmokino, o mokytojas nežinojo geriau, nes buvo lenkas.

Norėčiau duoti patėmijimą C. L. T. Chorui, kad daugiau tvarkos prisilaikytų, nes dabartinė tvarka daug nemalonumų publikai daroma. Šitai programą pradedama daug vėliau negu yra pasakyta; antra duodama visai kas kita, negu buvo pasakyta. Darau šitą patėmijimą, manydamas, kad choras pasirūpins visa tai pataisyti.

Publikos buvo nedaugiausia, gal dėlto, kad antru kartu buvo statoma.

Alpukas.

IS NEW PHILADELPHIA, PA.

Gruod. 27 d. pusė po 8-tos val. atsirado K. Jasevičius. Laikė pastarųjų 5 mėnesių jo tėvai tik tiek apie jį žinojo, kad laikas nuo laiko anglų laikraščiai pranešdavo iš-vietur-kitur, kad "Kid Gleason" (tai K. Jasev. slapyvardis) "is arrested."

Į pusę val. po Kazio atsiradimo, štai ir automobilis su ketvirtu "vyru." Jie vidun įėjė, apstoję duris ir tuoj Kazį suėmė. Pridursiu, kad vienas ar du joki policistai "nedrįsdavo" Kazį areštuoti. Jis šioj apeliakėj yra pirmu pigulistu, tai policija jo kumsciu yra "paragavus."

Pottsville, nugalėtas pas P. J. Martin Alderman'ą (teisėjas). Kazys prisipažino, kad rugpjūčio mėn. pavogęs iš krautuvės su new Phila-joj 2 revolverius. Revolverių vogimas, tai butų dar pusė bėdos, bet, matomai, policija įjėškė kitokios "šaknies." Rugpjūčio mėnesį šale New Phila-jos buvo užsautas tulas W. Pauls. Prieš ketelį savaitę jo lavonas iškasta iš kapo, kad gaut miera kulkų, kurios tebebuvo laivone iki tol. Menama, kad policija gal nori padaryti kokią są-

ryšį su revolverių su Pauls mirčia.

Kazys Jasevičius dabar ranaš apskričio kabinete. Jo tėvai sako, kad negalima jiems prie sūnaus prieiti, nei žodį iš-tarti.

Pepor.

IS CLINTON, IND.

Teatr. vakaras: Martaus prakalbos. Gruod. 30 d. Teatro Mėgėjų kuopelė iš Blomford (?) Ind. pastatė scenoje komediją "Dėdė atvažiuo." Vaidinimas nusišėlė neblogiausiai, tik gaila, kad mažai publikos prisirinko, gal apie 100 žmonių; pati publika susidėjo daugiausia iš moterų. Mat mūsų vyrai daugiau mėgsta smulkę barą atrėmę laikyti, kad neišvirstų ir todėl kur kitur jiems sunku ateiti.

Sausio 2 d. čia buvo prakalbos, parengtos ALTS. 22kp. Kalbėjo p. A. M. Martus; jis gana aiškiai nupiešė mūsų tėvynę Lietuvos iš-naikinimą, apipasaikėjo žmonių vargus, Lietuvos davalų tamsumą ir sulgino jas su čionai esančiais lietuvišiais socialistais, kuriuos jis teisingai pavadino lietuvių tautos duobkasiais.

Kalbėtojai paragintus sutverti Lietuvos Gelbėjimo komitetą, sugrąšė 5 žmones; prie šio komiteto dar nei vienas šitų darbininkų geradarių neprisidėjo.

Buvo renkamos aukos nukentėjusiems nuo karės; surinkta \$9.15. Vienas socialistų pradejo užklauzinti davinėti kalbėtojai, ir kuriuos jis rimtai atsakė.

Jonas Skinderis.

IS JERSEY CITY, N. J.

Atsargiau su įnamiais.—Pas V. Stulpiną 354 Henderson gat. apsigyveno įnamis J. Bartkus. Pavuogės kokius tris mėnesius, jis suėjo į artimus ryšius su šeimininke. Tarp vyro ir pačios kilo nesutikimai ir gruod. 24 d. įvyko namuose muštynės. Kaimynai išgirdę triukšmą, atbėgo pažiūrėti, kas ten dedas ir pamatė įnamį su šeimininke šeimininką mušanč.

Jie vyro atgynė, bet šeimininkė su įnamiu antrą dieną Kalėdų pabėgo ir išsinešė vyro \$200 pinigų, palikdama vyrą su penkiatu vaikų sunkiam padėjime. Vairai visi maži; vyriausia mergaitė yra 9 metų, jauniausia vienu metų ir 8 mėnesių. Grįčia šalta, vaikų išalkę verkia, o tėvas grįčia užsiraškęs išeina ir vaikščioja lyg žemės pardavęs. Kaimynams pagailo vaikų ir jie pasiėmė juos po vieną pas save.

Po keturių dienų atsirado ir pabėgėlė, bet jau viena. Neišdrįsdama pati eiti į savo namus, pranešė apie savo sigrįžtaves per liktą kaimyną.

Žinoma, tokiu pačios pasielgimu pasibaurėjo ne tik lietuviai, bet ir svetimačiai, kuriems teko šita istorija girdėti. Dabar šitos šeimos gyvenimas suardytas ir ji sunku yra išnauja pataisyti.

C. S.

A. L. T. SANDARA METAMS PRAEJUS.

Pernai šiuo laiku, kuomet Philadelphiaj buvo įsteigta A. L. T. Sandara, vidurinė sriovė buvo nepaprastas judėjimas. A. L. T. Sandaros seime, kuris tęsėsi dvi dienas, buvo suvažiuavę apie 100 vidurinės sriovės veikėjų bei inteligentijos. Suvažiuojamas rado reikalingu tvirti organizaciją, kuri rūpintųsi kultūros ir politikos reikalais Amerikoje ir Lietuvoje, pirmoje vietoje pastatydama lietuvių palikimą ir demokratybės principus. Tame pačiame seime buvo daug kalbėta apie šelpimą nuo karės nukentėjusių lietuvių ir nutarta tartis su kitomis sriovėmis Lietuvos šelpimo ir jos laisvės reikalais. Seimo išrinktoji komisija tuojau ėmėsi darbo ir visokiąs buda išbandė susitarti su kitomis sriovėmis. Bet kadangi kitoms sriovėms rūpėjo ne tiek šelpimo ir Lietuvos laisvės reikalai, kiek savoji politika, tai šitų tarybų nieko neišėjo ir vienybė neįvyko.

Vėliau, birželio mėnesį, sandariečiai turėjo savo konferenciją Pittsburghe. Konferencija patiekė programos projektą. Spalio 19 ir 20 d. Brooklyno sei-

mas galutinai priėmė ir patvirtino A. L. T. Sandaros programą, o lapkričio 9 d. 1916 m. Illinois valstijoj tapo išimtas čarteris.

Naudingas darbas buvo sumanyta A. Rimkos—tai tautiškoji savaitė, kuri, pritarus mūsų broliams sa dariečiams, buvo 9-17 gruodžio 1916 m. Per tą savaitę kuopos surengė apšvietos vakarų, platinę gerų knygų ir laikraščių, prirašinėjo naujus narius ir t. t. Vaisiai tos tautiškosios savaitės gana žymūs; prisirašė keliosdešimt naujų narių, susitvėrė kuopų, parduota ir išplatinta daug literatūros.

A. L. T. Sandara auga gana sparčiai! Per vienus metus susitvėrė 31 k-pa ir daugiau 1000 narių. Šiandien dirba greta senesniųjų vidurinės sriovės veikėjų. A. L. T. Sandaros programa nušviečia mums kelią ir aiškiai parodo, kur link mes turime eiti ir ko įsiekti. Laisvė Lietuvai ir kitoms tautoms, gerovė visiems žmonėms ir demokratybė. Štai ko nori ir prie ko eina tautiečiai sandariečiai.

Pradėdami 1917 metus, broliai sandariečiai, sustiprinkime savo eiles ir pakelta dvasia bei su didesniu pasišventimu ir energija stokime į jau pradėtą darbą. Dirva yra plati, reikia tik į ją dirbti. Aiškinkime visus A. L. T. Sandaros idealus, o kaip žmonės juos suprast, tai nereikis jų kviesti, bet patį ateis mums į pagalbą mūsų žmonių apšvietimui, kultūrai ir gerovei kelti.

Stasys Mockus,

A. L. T. Sandaros Centro sekretorius.

VISUOMENĖS ŽINIAI.

P-nas A. M. Martus kelias su prakalbomis po Illinois ir Wisconsin valstijų kolonijas šitaip:

12 sausio 7:30 v. vak., Aurora, Ill.

13 " 7:30 v. vak., De Kalb, Ill.

14 " nedėl. 2:30 po pietų, St. Charles, Ill.

15 " 7:30 v. vak., Waukegan, Ill.

16 " 7:30 v. vak., Kenosha, Wis.

17 " 7:30 v. vak., Racine, Wis.

18 " 7:30 v. vak., Sheboygan, Wis.

19 " 7:30 v. vak., Beloit, Wis.

20 " 7:30 v. vak., Port Washington, Wis.

21 " nedėl. 2:30 po pietų, Milwaukee, Wis.

22 " 7:30 v. vak., Rockford, Ill.

23 " 7:30 v. vak., Elgin, Ill.

25 " 7:30 v. vak., Kankakee, Ill.

26-27 " 7:30 v. vak., Westville, Ill.

28 " ned. 2:30 po pietų, Georgetown, Ill.

29 " 7:30 v. vak., Harrisburg, Ill.

30 " 7:30 v. vak., Ledford, Ill.

31 " 7:30 v. vak., Centralia, Ill.

Vasario mėnesį:

1 d. vasario 7:30 val. v., Christopher, Ill.

2 " 7:30 v. v., Buckner, Ill.

3 " 7:30 val. v., Herrin, Ill.

4 " ned. 2:30 po pietų, W. Frankfort, Ill.

5 " 7:30 v. v., Johnston, City, Ill.

6 " 7:30 v. v., Collinsville, Ill.

7-8 " 7:30 v. v., E. St. Louis

10 " 7:30 St. Louis, Mo.

11 d. v. ned., 2:30 po pietų, Benld, Ill.

12 " 7:30 v. v., Virden, Ill.

13-14 " 7:30 v. v., Springfield, Ill.

15 " 7:30 v. v., Peru, Ill.

16 " 7:30 v. v., Joliet, Ill.

17 " 7:30 v. v., Rockdale, Ill.

18 d. vas. ned. 2:30 v. po pietų, La Salle, Ill.

19 " 7:30 v. v., Oglesby, Ill.

20 " 7:30 v. v., Springvalley, Ill.

21 " 7:30 v. v., Led, Ill.

22 " 7:30 v. v., Cherry, Ill.

23 " 7:30 v. v., Benne, Ill.

24 " 7:30 v. v., Moline, Ill.

25-27 " 7:30 So. Omaha, Neb.

3 d. Kovo 7:30 v. v. Des Moines, Ia.

Pastaba. Viršminėtos vietose malonėkit surengti prakalbas minėtos dienos ir malonėkit duoti atsakymą kuogreičiausiai adresu: A. M. Martus % Dr. K. Drangelis, 3261 S. Halsted, St. Chicago, Ill.

Zinios-Žinėlės.

Cincinnati, O.

—Tulas P. B. apsigėdė; šliubą ėmė civilį; apie už 15 mėnesių gimė kūdikis; nunešė jį pas kunigą krikštyti, bet kunigas atsisakė bedievio vaiką krikštyti. Tasyk jauni tėvūčiai kabaldu kabaldu nuėjo pas kunigą ir paėmė šliubą kaip žmonės—bažnyčioje. Taigi dvi paklydusios avys sugrįžo vėl avijon.

Vincukas.

West Frankfort, Ill.

—Geg. 5 d. 1915 m. tapo užmuštas S. Dabkevičius; jis su M. Dranginiu apie pusiau vienuoliktą nakties ėjo namon; juodu užpuolė valkatos ir Dabkevičių užmušė, bet Dranginis užmušiko nepažino. Bet gruod. 5 d. 1915 m. nabaštiko giminės patraukė tieson M. Ambrulevičių, teismas jį rado kaltu nebaštiko užmušime ir nuteisė jį 14 metų kalėjimui. Kaitinamasis sako, kad jis nekalts ir apeliavo augstesnin teisman.

Great Neck, N. Y.

—A. Valentino žmona pasodinus 2 metų mergaitę ant grindų šale degančio gazono pečiaus, pati išėjo laukan. Lauke budama išgirdus ją verkiant, nesiskubino ateiti, bet įėjus rado mergaitę liepsnose. Nors užsėdėgusias drapanas užgesino, bet mergaitė labai apdegė ir už kelių valandų ligoninėj mirė. Motina irgi apdegė begesindama.

Butte, Mon.

—Čia lietuvių nemažas būrelis. Yra ir SLA. kuopa, bet silpna. Daugumas lietuvių kitokio užsiėmimo nežino, kaip girtuokliavimą. Kur namuose yra mergina, ten tolydžio užimas, armoniku griežimas ir dainos. Darbai vario kasykloje gerai eina; dirba 8 valandas kas dien ir mokama po \$4.75 į dieną. Atvažiavusiems taipgi galima gauti darbas.

Lawrence, Mass.

—Gruod. 17 d. policija, užklupo kazirnikų lizdą ir vienuoliktą jų suareštavo. To lizdo šeimininkas M. Sakalauskas užsimokėjo \$50, o svečiai vieni po \$5, kiti po \$3.

Hudson, Mass.

—Nors miestelis nedidelis, bet lietuviai jame turi savo kooperatyvę sankrovą, kuriai gerai sekasi ir kooperatija galvoja apie įsigijimą savo nuosavo namo.

East Rochester, N. Y.

—Gruod. 21 d. iš darbo ėjo keturi yrai: du lenkai ir du lietuviai; vienas jų ėjo kiek pirmą, tris truputį toliau paskui jį. Ateinantis iš užpakalio traukiny tris užpakalinius pagavo po ratais ir su-truškino, ėjęs gi pirmą spėjo pabėgti. Tarp suvažinėty buvo lietuvis jaunas vaikinš Pranas La-beika iš Androniško miestelio, Ukmėrgės pavieto.

West Frankfort, Ill.

—Nors West Frankfort yra skaitomas blaivininkų miestu ir svaiginami geralai nėra pardavinėjami (atvirai), bet girtuoklystė turbūt niekur taip nežydi, kaip šitame blaivininkų mieste. Girtuokliavimas ir lošimas yra skaitoma pramoga.

Rochester, N. Y.

—Davis Machine Tool Co. šiemet savo darbininkams Kalėdų dovanų davė po \$1.00 kiekvienam su linkėjimų laiškelio. "Merry Christmas." Šitaipos dovanomis išdalino \$300. Matyt, darbininkai kompanijoms brangesni šiemet, kaip kadaise buvo.

Nashua, N. H.

—Liejyklų darbininkai čia straukuoja jau bus tris mėnesiai; darbdaviai prisirandė strauklauzių, bet tie jiems daug nuostolių pridriba. Tikimasi, kad strauklas bus laimėtas.

Valparaiso, Ind.

—Gruod. 25 d. lietuviai mokiniai surengė vakarėlį Dementio kambaryj. Suėjo apie 30 mokinių, jų tarpe buvo 5 mokinės.

Kiekvienas pasakė po trumpą prakalbėlę. Vakarelis tęsėsi iki 3 valandų.

Philadelphia, Pa.

—Joanna Siburskienė į pri-gesusi pečių užpylę gazalinos, kad atsidėtų. Įvykus eksplozijai, užsėdė jos drabužiai ir ji žmo-na taip apdegė, kad gali numirti. Ji guli Hahnemann ligoninėj, kur taip pat guli jos vyras Kazys ir įnamis Wolf, kurie apdegę veidus ir rankas, begelbėdami ją ir begesindami gaisrą.

Milwaukee, Wis.

—Čia lietuviai labai mainosi; daug atkeliauja iš kitų miestų, bet ir vėl greit išvažiuoja. Čia yra įvairių darbų, bet lietuviai, matyt, jų nemylė. Antra prie-zastis yra tame, kad sunku su kašubais (lenkais) sugyventi. Jei nemoki lenkų kalbos, tai kad ir geriausiu darbininku busi, nedirbsi; jie pasistengs tave išesti.

Shenandoah, Pa.

—Lietuvių Moterų Labdarin-ga Dr-ja, prie kurios priguli su viršum 30 prakilusių Shenandoah'io moterų; per Kalėdas pa-atkovojo \$100 pavargėlių šeimynoms; taipgi davė maisto va-gingiesiems žmonėms. Lietu-vių Dienoje šita Draugija paa-kojo \$100 nukentėjusiems nuo karės.

Lawrence, Mass.

—Kalėdų vakarė bažnytinėje svetainėje lietuvių vaikams buvo parengta eglė. Buvo progra-mėlis ir vaikams dovanos.

Sheboygan, Wis.

—Tarp Sheboygano lietuvių draugijų įvyko toks draugingumas, kad jei viena kuri draugija parengia kokią pramogą, tai vi-sos kitos stengiasi į ją ateiti.

Hammond, Ind.

—Prieš Kalėdas čia labai pri-stigo anglų. Standard Car Plant dirbtuvė net sustoti turėjo anglų pritrukus. Delei to 2500 darbininkų turėjo švesti. Be to Ham-mondui grėsis vandens trūkumo pavojus, nes neturint anglų, ne-galima vandens pumpuoti.

Waterbury, Conn.

—Barzdukščio Vinco Lietu-vio namuose eksplodavo katilas, labai sužeidė jo žmoną ir galvą ir daug nuostolių padirbo namuose. Tą pačią dieną susigadines gat-vekaris taip, kad jo negalima bu-vo sulaukyti, išsoko iš bėgių ir atsitrenkęs į mėsienės sieną, įlenkė jos kampą. Bet žmonių niekas nebuvo sužeistas.

Baltimore, Md.

—Baltimorej pernai metais lie-tuvių mirė: turinčių daugiau kaip 16 metų amžiaus 39; jaunesnių, 38.

Cleveland, O.

—Marė Maliauskienė bandė nusinuodyti gazu. Namo savini-nkas, užuodęs gazo smarvę, pasaukė policiją ir toji, nežūrėdama Ma-liauskienės grumojimo nušovimu to, kas eis vidun, įsilaužė ir rado ją gulintį lovėj atskuktais gazo kranais. Nuvežus ją šv. Aleksia-jaus ligoninėn, ji pasisakė, kad norėjusi nusizudyti dėl nepakenčiamų gyvenimo sąlygų.

Webb, Sask., Canada.

—Lietuvių čia keturios sei-mynos ir tų pavieniai. Visi už-siima žemdirbyste, kažkurie net nuo dešimties metų. Prieitą metą javai labai gerai užderėjo ir gera kaina buvo, tai kiti net nežino kur pinigūs dėti. Jie sako, kad jie niekuomet nebuvę taip turtin-gais kaip dabar. Žinoma, ne visi gali taip sakyti; daugelis atva-žiavo čia turtingais, bet daugu-mas pradėjo gyventi iš savo dešimties pirštų. Taigi tiems la-bai linksma, kad šiaandien kelis tukstančius gali paskaityti.

J. Stankus.

So. Manchester, Conn.

—Vietos socialistai skubina marinti TMD. 103 kp., kad jos turtą pernešus į jų tveriamą Liet. Darb. Lit. Dr-jos kuopą. Stropus vyrai. Kaip kurmiai kasasi. Vietinis.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

IS NEW YORKO, BROOKLY-NO, N. P. SIUVĖJŲ STREIKO.

Streikas toliaus tęsiasi.

Nors jau apie ketvirta dalis firmų susitarkė su unijos reikalavimais (2 val. mažiau į savaitę ir \$1.00 daugiau užmokesčio), bet dar didžiama bei didesnės firmos nenori taikintis.

Taigi dar reikės toliaus streiką vesti. Unija 54-to, 58 ir morganų lietuvių, priklausančių prie A. C. W. of A. 28 d. gruodžio nutarė papildyti streiko komitetą—išrinko išrinktą J. Matjosaity su \$500.00 kaucijos ir J. Buivyda izdo 100 lėbų.

Taipgi dabar prie progos turi-me pranešti lietuviškai visuome-nei, o ypač New Yorko ir Brooklyno biznieriams, kurie prijaun-čia streikieriams ir be prašymo jau suaukavo suviršum \$200.00 kad laikytumėtės aukavimo tva-rkos. Siūniant aukas, visuomet reikia čekį ar money orderį išrašyti ant išdalininko vardo: J. Ma-josaity, 133 Roebeling Str., Brook-lyn, N. Y. Bet siųsti ar priduo-ti reikia rašt. A. M. Auginas 101-103 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

Laiske reikia pažymėti, kad au-ka streikieriams.

Darbininkai, kurie praedė dirbti, prisizada atiduoti dešimtą nuošimtį nuo savo uždarbio taip ilgai, kol streikas tęsis, be to mums užjaučia ir pašaliniai žmo-nės. A. Dankšys, karčianninkas, paaukavo \$30 ir E. Grinkevičius, valgyklos savinink—\$5. (Abu-du vietiniai).

Nuturė demonstruoti.—A. C. W. of A. Centro valdyba nutarė

surengti didelę demonstraciją-apvaikšiojimą visų New Yorko, Brooklyn'o siuvėjų, kurie strei-kuoja ir kurie jau pradėjo dirbti, ai yra susitarkę. Apvaikšioji-mas atsisub sausio 3 d. 1917 m. Tam centro valdybos nutarimui pritarė visi unijos skyriai.

Streikierių upas.—Lietuvių streikierių upas yra pavyzdingas, lietuviai eina sergėti streiklauių į New Yorką ir kitas miesto dalis pagalbon svetintaučiams.

Via laikraščiu stundiam rankraščiui turi būti pažymėta autoriaus parašas ir adresas. Pasirašantieji parduodami turi paduoti. Redakcijos žiniai, ir savo tikrąjį vardą.

Redakcija pasilieka sau teisę atsisakyti rankraščių trumpinti ir taisyti.

Netinkamus laikraščiu rankraščius Redakcija, pareikalavusi, grąžina autorui atgal po lėšomis.

Reikia visada rašyti plunksna ir tik ant vienos popieriaus pusės, paliekant plačią tarpą tarp eilučių.

Apžvalga.

Išmintingas patarimas. Praėjusiais laikais jau keletą sykių mes buvome nurodinėję, kaip tankiai lietuviai-streikieriai, visokių karstuočių įkalbinti įsilinti, laike streikų daugiasu sau bėdos prisidirdavo negu naudos gaudavo: daugelį jų sumušdavo, suareštuodavo, nekuriuos net užmušdavo laike riaušių. Ir vis tankiausiai todėl, kad lietuviai "uognin verždavosi," kovoję eidavo su pliku kumščiu. Streikų lietuviškių komitetai, apšėsti visokių karstagalvių agitatorių, kurie savo "krūvinomis" kalbomis karstydavo juos, retai kada rūpinosi streiko išmintingu vedimu.

Smagu todėl yra patėmyti, kad dabartinis lietuvių kraucių streiko komitetas, New York'e ir Brooklyn'e paduoda streikieriams praktiškus patarimus, kaip reik užsilaiykėti laike streiko, kad išvengtų visokių nemalonumų ir bėdų. Kiek tēmijome, tai bene pirmu sykiu lietuvių streiko vedėjai panašias pasargas suteikia viešai. Tas yra labai išmintinga.

Agituoją prieš TMD. Tėvynės Mylėtojų Draugija, vieningai rimto ir visapusiško švietimo lietuvių draugija Amerikoje, ramiai nieko nekabina, niekam skersai kelią nestodama. Rodosi neturėtų ir jos niekas kabinti. Atpenč, kiekvienas lietuvis, turintis bent uciniją smegenų galvoje ir tikrai geidžiantis lietuviams labo, turėtų tą labai naudingą draugiją remti.

Ant nelaimės ne visados taip buvo. Užsiskarsčiusie, užfanzitizuoti žmonės įgijo tiek drąsos, kad net keikė tą nedį, nuo kurio obuolius patys valgo. Neseniai socialistai, neužgančindami TMD, Draugiją todėl, kad ji nemori krypti nuo apšvietos pamatų ant partvyškių, socialistiškų pamatų, su dideliu trūkumu susitvėrė sau savo locną "Darbininkų Literatūros Draugiją" ir pradėjo kandioti ir agituoti prieš T. M. Draugiją. Po tulo laiko tie kandiojimai nutilo. Bet štai dabar matome, kad laike L. D. D. prakalbų Lawrence, Mass., socialistų šulys, J. B. Smelstorių, vėl pradeda aštrią agitaciją prieš TMDraugiją. Anot jo, kaip pranešama laikraščiuose, TMD "jau atgyveno savo dienas, tik joni priguli keletas buržujų ir viskas." TMD, išleistas rastių jį: taip pat išpeikęs.

Jeigu taip elgtusi koks nors neišmanėlis, kokių tarp agitatorių netruksta, tai neapsimokėtų apie tai ir kalbėti. Bet kuomet panašiai pradeda elgti žymesni socialistų šulai, tai prisiėina tik pasigailėti ir paties kalbėtojo i. tos draugijos, kuri leidžia panašiai savo narius "šviesti."

Tėvynės Mylėtojų Draugiją jau ne syki "griovė" ne vienas smarkuolis ir visi jie atsikandant. Draugija dar labiau išbujojo—nes ji stovi ant tvirtų tikros apšvietos pamatų.

Reik tikėtis, kad "Darb. Lit. Draugija" pasirūpins, kad ateiityje po jos vardu tokių kvailių neatsitikytų, nes tas tik jai pačiai, o ne TMD, užtenktų.

Beje, kalbant apie TMD, galima taipgi pranešti, kad didelis ir gausiai paveiksluotas veikėlas "Kultūros Istorijs" jau tapo spaudon prirengtas ir spausdėms išsiusta padaryti jo spaudos apkalnavimas. Netrukus taipgi bus atiduotas spaudon dar vienas didžiai žingeidus veikėlas "10 metų tautiniai kultūrinio darbo Lietuvoje."

Istorijs atsikartoja. Karei tik ką prasidėjus, "Lietuvos" ir kitų laikraščių sumanymu, tapo apskelbtas pakvietimas susaukti

abėla lietuvių seimą. Katalikai,—teisingiau, kun. Kemešis—pasirūpino užbėgti tam už akių šaukiant seimą ankščiau į Chicago. Pasekmės to buvo, kad vienybės nesuėita ir per pustrėčių metų amerikiečių pešėsi.

Dabar. Susiejusios kruvon dvi srovės "Lietuvių Dienoje" buvo pasiryžę sustverti pastovų Centralinį Amerikos Lietuvių komitetą, ir sulgy paties kun. Kemešio sumanymo Centralinis Wilkes-Barrių komitetas paskelbė abėla susivaziavimą į New Yorką ant 14 d. šio mėnesio. Katalikai,—teisingiau, tas pats kun. Kemešis—pasirūpino, o būtų susauktas kitas panašus seimas Pittsburg'e.... 11 d. šio mėnesio.

Klausimas. Kokia dabar bus pasekmė iš to išmintingo darbo? J-e! Istorijs atsikartoja, ir pasekmės atsikartos. O i visai tai žiurint, galima patobulinti lenkų patarę, kuri skambėjo šitaip: "Mądry polak po szkodzi" (išmintingas lenkas po "iškadai"). Apie nekuriuos lietuvių galima bus sakyti: "A litwin i po szkodzi glupi" (O lietuvius ir po "iškadų" pasilieka kvailias).

Šliupas ir Gugis. Šiame numeryje telpa turinys laiško, kurį Dr. Šliupas buvo išsiuntęs Raudonajam Kryžiui ir kunui pasirenčiam, socialistai tokių bėdų gvolta buvo pakėlę prieš "Lietuvių Dieną", kad juos Šliupas buk denuncjavęs.

Jeigu tai viskas, ką Dr. Šliupas Raud. Kryžiui rašė, tai aišku, kad socialistų laikraščiai iš adatos vežimą priskaldė. Musų manymu gal nevertėjo, tame laiške visai apie socialistus minėti. Tačiau matome, kad jeigu jau paminėta, tai paminėta keletas neužginčiamų faktų; neminint jokių socialistiškų komitetų ar fondų nei čia Amerikoje, nei ten Lietuvoje.

Iš to, ką iki šiolei girdėjome apie p. K. Gugio, L.S.F. prezidento, skundą tą patį Raudonajį Kryžį, galime spręsti, kad p. Gugis detaliskai įvardijo bene visas Lietuvoje veikiančias draugijas ir jas šiolei ar kitokių būdu pasmerkė.

Bet kad sulgynti vieno pasielgimą su pasielgimu kito, reikėtų turėti pilną turinį taipgi to laiško, kuri pasuntė Raudon. Kryžui p. Gugis. Tik tuomet galima būtų padaryti tikrą išvadą.

Gal dabar ir p. Gugis teiks pasiskelbtį kopiją savo laiško? Tas yra dabar labai reikalinga.

Rasputino nužudymas. Ateina žinios, kad Petrograde paslaptingu būdu tapo nužudytas pargarsėjusis stačiatikių vienuolis Rasputinas, apie kurį kalbėta, kad jis turėjo didžiausią įtaką prie rusų caro dvaro ir buk iš užpakalio visą Rusijos politiką.

Vieną dieną, anot šitų pranešimų, Rasputinas dingo paslaptingu būdu ir tik vėliau jo laivonas surasta po Nevos ledų. Tyrinėjimui privede prie to, kad užmušytė padaryta palociuje kunigaikščio Jusupovo, kuris per savo žmoną yra sugimiminiavęs su caro šeima.

Užmušytė yra, be abejonės, politiška. Kokiais ji pasekmės turės, kol-kas sunku permatyti. Aplamai paėmus, Rusijoje buvo išsidirbus tokia nuomonė, kad Rasputinas yra "pikta Ršijos dvasia", neleidžianti tai viešpatijai pakilti iš atžegrevystės pančių.

Idomu vienok yra patėmyti, kad dar ir šįdien Rusijoje politiškos permarnos yra daromos orientalistiku, viduramžiniu būdu—stovi kas skersai kelią, tai lengviausiai jį nušluoti paslaptinga užmušyste. Viduramžių laikuose visoj Europoj toki būdai buvo vartojami. Bet šįdien jie, kaip matyt, pasiliko tik Rusijoje ir Turkijoje bei Azijos šalyse.

"Lietuvių apetitai" ir lenkų tulzys. Šiame numeryje skaitytųjai ras pilną telegramą, kuriame yra išdėstytas p. Yčo pasikalbėjimas apie Lietuvos reikalus su Associated Press korespondentu.

Berods, nieko jame nėra tokio, kas lenkus galėtų įžeisti, ar užkabinti. Musų atstovas aiškiai

perstātė tik Lietuvos reikalus. Todel yra labai stebėtina pamatyti lenkų tiesiog putojimąsi ant p. Yčo ir ant lietuvių už tą telegramą.

Chicagos lenkų "Dziennik Norodowy" lupa sieksinį straipsnį atgalvii "Lietuvių Apetitai". Šisai laikraštis tiesiog negali susivaldyti ir negali sau išsivaizdinti, kaip p. Yčas gali kalbėti apie prijungimą prie Lietuvos Suvalkų gubernijos. "Kodel esą nebūti atvaram ir nepasakyti, kad prie lietuviškai-latviškos respublikos turi priklausyti dar ir "Podlasie ir Polesie i Juodąjį Rusiją ir Baltoji Rusija, o gal net ir Volynius ir Ukrainą?"

Jeigu esą lietuviai mano "aplietuvinti" ir baltgudžius ir Lietuvos lenkus, tai esą "keturi milijonai lenkų ir baltgudžių [juos tasai "mokyta" laikraštis jau vadina "baltlenkiais"] turės apreiškinti dviem milijonams lietuvių, kad jie [tai yra tie Lietu-

Kelionė iš Lietuvos Amerikon Karės Laiku.

Jonas Kunickas, gyvenantis Chicagoje, prie 3206 Auburn, ave., turėjo didelį džiaugsmą pereitą savaitę. Jonas gyveno čia Amerikoje ir sunkiai dirbo, kad užlaikysius savo šeimynėlę, pasiilksią Lietuvoje. Netikėtai iškilusi karė atkrito nuo Jono jo jauną žmoną Jevą su dviem dukrelėmis—Mariute 6 metų ir Veronika 9 metų, kurios gyveno mažam Ramanavo kaimelyje, Kalvarijos paviete, Suvalkų gubernijoje. Dienomis ir naktimis rūpinosi

Jonas. Karės gaisras apėmė Suvalkų guberniją, vokiečiai su rusais po kelis kartus brukosi per Suvalkų guberniją ten ir atgal, o nuo šeimynos nei žodelio, nei žinėlės.

— Gal nuo pabludusios kulkos žuvo, gal iš vargo ir bado mirė? Kas gali žinoti? Juk su tukstanciais jau taip atsitiko. Gal atsiliko tas ir su mano šeimynėle...

Tokios ir panašios mintys nedavė Jonui nei miego, nei ramybės. Nes savo šeimyną Jonas širdingai mylėjo.

Vieną dieną gauna jis laišką. Iš pačios stempelio nepažįsta vietos. Atplėšė. Nuo žmonos laiškas—raštas iš giliomos Rusijos, iš Tuos miesto. Vadinas, aciu Dievui, pabėgo ir nors gyvasty išėnė.

Neilgai truko. Jonas tuojaus pasirūpino išsiųsti jai laivakortę, kad parsigabenti ją Amerikon.

Žinojo jis, kad laivas iš Rusijos turėjo ateiti Amerikon apie šitą laiką. Laukia, nesulaukia savo paūtės atvažiuojant...

Tik štai vieną dieną, telegramai praneša žinią, kad rusų laivas Kurskas, plaukiantis iš Rusijos Amerikoje, užsoko ant minos Anglijos pakraščiuose ir nuskendo.

— O gal ir mano Jievtė ten buvo. Kas pasidarė, kas su ja atsitiko? Gal žuvo?...?

Ir vėl vyras baisiai susirupino. Ir teisybė Jievtės važiuota tuom laivu. Teisybė, kad laivas užsoko ant minos ir pradėjo skęsti. Bet p. Jieva Kunickienė nežuvo. Nežuvo ji karę, nežuvo tarp pabėgėlių vargų, nežuvo ir Atlantiko vilnyse: pereitą savaitę ji laimingai pasiekė Chicago, kur su iškėstomis rankomis ją pasitikio jos vyras Jonas. Ir todėl, kaip sakya, didelis džiaugsmas buvo Jono namuose.

Šitą džiaugsmą per pusę sumazino tas, kad dvi jų dukrelės negalėjo šimė džiaugsmė dalyvauti—jos abidvi nebėgėlės žuvo nuo karės vargų, mirė tolimose, svetimuose Rusijos vietose...

Bet apie visa tai tegul toliaus papasakoją pati p. Jieva Kunickienė.

— Tai gal tamista papasakosit apie atsitikimus iš savo kelionės?—buvo pirmas užklauiimas.

— Jau kelias dienas aš pasakojau visiems—atsakė p. Kunickienė.—Čia man nei atsilėti neduoda. Visi nori žinoti. Bet ir jums papasakosiu.

— Kokią kelionę turėjote Angliją?

— Kelionė buvo bloga. Atplaukus į Murnanską, šaurinėje dalyje Rusijos, stovėjome apie tris

vos "lenkai" ir "baltlenkiai" turi tokias pat tiesas prie Lietuvos, kaip ir lietuviai, o net ir didesnes, nes jų dvigubai daugiau.

Jeigu šisai laikraštis turi drąsos pasidaryti sau iš Suvalkų gubernijos Lenkiją tai ką jau kalbėti apie kitus jo išvadėjimus? Rėk tik stebėtis, kad jie neturi dar prėtensijų prie Chicago, ar New Yorko, kur taipgi lenkų yra.

Lietuviai niekados nenorėjo ir nenori nei pėdos žemės, kuri jiems nepriklauso. Lenkai taipgi gali žinoti dar ir tai, kad neprigulmingoj Lietuvoj nei lenkams nei baltgudžiams niekas jų teisių reatimdinės. Vytauto laikai geriausiai liudija, kad lietuviai nekuomet neturėjo "apetitų" ant gyvenančių joje kitų tautų.

Pastebėtina, kaip lenkai turi daug tulzies, kuomet tik užsimenama apie Lietuvą.

savaitės. Baisiai buvo uostas prisgrūdęs, vežė viską—vis karės reikalus. Kiti pasakojo, kad vokiečių submarinai esą apie tą laiką pasirodė toj aplinkoj ir kad kariški laivai tuom laiku juos vaikė, kad kelią laivams nuo jų apvalyt. Čia matėmė neįpasakytai žingeidų dalyką—šiaurių žibėjimą: visas dangus nakties laiku dega visokiomis šviesomis. Matinuo mus ant laivo Kursk blogai: vis grikių košė ir grikių košė—nusiobodo.

Kursko skendimas.

— Ar tamista jutote, kuomet jūsų laivas užsoko ant minos?

— Kaip nejausi? Buvome jau besiantie prie Anglijos, kuomet vieną naktį, apie 11 valandą nakties išgirdome baisy sprogią. Buvome jau sugulę i lovas. Tik staiga plykšt!—kaip baisiausias griusmas. Ir ta pačia minuta pradėjo mūsų kajutoj lubos griut—lentos ir viskas pradėjo tiesiog ant mūsų kristi. Šokome vienmarškinės iš lovy. Moteris pradėjo rėkti: "Skęstame, skęstame!" Vaikai pradėjo klykt. Visi šoko prie durų, kad išbėgti ant viršaus, nes niekas nežinojo, kas čia pasidarė. Žinojome tik, kad kas nors yra negerai. Išlipę viršum, pamatėm, kad tikrai yra blogai: mūsų laivas nukryps vieną galą pradėjo jau nertis vandenin.

Tuo tarpu bevieliniu telegramu pašaukta pagelba. Laivo aficerai su jureiviais pradėjo sodinti pasazierius i valtis ir leisti jas žemyn i jures. Laikė šito leidimo viena moteris ir, berods, pora jureivių įkrito i jures ir, kadangi buvo labai tamsu, tai jų daugiau niekas ir nematė. Įkritusi moteris (rusė) paliko ant laivo savo mažą mergaitę—taip jos buvo gaila: vis nebėgė šauke-verkė: "Mama, mama!"...

Netrukus atvyko du anglų kariški laivai pagelbon ir paėmė mus i Angliją. Kursko laivas taip ir liko jūrose. Tik čia Amerikoje išgirdau, kad jis nuskendo.

Priemimas Anglijoj.

— Anglijoj mus priėmė neįpasakytai puikiai: ponios, panaitės penėjo; visur vedžiojo, viską rodė, muzika laike pietų,—viskas ko tik kas norėjo. Mat, viena, mes iš nelaimės buvome išgelbėti, o antra, dargi buvome ir draugai karėje. Išbuvus dvi savaitis, atvykome i Liverpoolį, kur mus kitas laivas turėjo paimti Amerikon. Pamatyti, tamista, kaip mus anglai lydėjo! Verkė, kad aš taip gyva, verkė karčiomis ašaromis, mūs lydėdami; paėmė mus adresu, prašė rašyti iš Amerikos,—sakyti, kokią giminės. Čia turiu pasakyti, kad laike karės nuo savųjų lietuvių negaudavome tokios paguodos, kaip čia nuo svetimų. Mat ką reiskia augstai apšviestas, kultūriškas kaitas. Ir žmoniškumo jame daugiau. Nepamiršim mes niekados to anglų priėmimo. Kad Dievas duotų jiems už tai sveikatą.

— Ir iš Anglijos išplaukus, ant laivo buvo tikras balius per visą kelionę. Šventes, Kalėdų šventes,—šventėme ant laivo.

Kučia ant jurių.

— Anglai nėra Rymo-katalikai. Bet gi jie nepamiršo, kad katalikai pasazieriai turės kučią ant jurių. Buvu prirengtos ir plotkelės. Tai buvo mano pirma kučia ant jurių. Visiems katalikams išdalino plotkelės, kad jaustumės, kaip pasave naujie, savo brangioj tėvynę. Silkių, visokių, žuvių, konfitūrų medaus buvo pilni stalai prikrauta. Buvu dar ir daugiau, ko pas mus Lietuvoje kučių vakarą nebuvu. Mat ne visi buvo katalikai, tai stalai buvo užverti taipgi ir kitokiais valgiais: kotelų, keptų žąsų, visokios paukštienos—kiek tik kas norėjo. Ir išsigerti alaus, lemonsados netruko.

— Tai puikias Kalėdas turėjote!

— Kaipgi! Teisybę pasakius, tai, per visą kelionę kožną dieną buvo kalėdos. Stalai kasdien nuo visko lūzo. Mat vežė mus iš Anglijos antra klasa, nors ant Kursko mes turėjome trečios klasos laivakortes.

Atsiminimai iš Lietuvos.

— Na, o gal dabar tamista papasakotų ką nors iš Lietuvos. Kaip ten buvo karės laiku. Kaip reikėjo bėgti iš Lietuvos?

— Vai, Dieve! Kaip pradėjo vokiečiai artintis ir pradėjo visus žmones varyti iš namų, tai buvo baisus dalykas. Prievarė varė ir namus degino, kad nepakiltų vokiečiams. Iš mūsų kaimo išbėgau jau paskutinė, kuomet pranešė man, kad ir mano brolis Marcinkevičius jau išvažiavo. Nenorėjau likti viena.

Pasiėmus savo mergaites ir karvę, leidomės paskui kitus kur akys neša. Pėsti atėjome i Paterionis,—pirmą stotį už Nemuno tarp Alytaus ir Varenos, Vilniaus gubernijoje. Čia susigrudimas ant geležinkelio neįpasakytas. Mergaitės jau negalėjo paeiti ir jas paėmė ant "mašinos" (ant traukinio), o mes vėl pėsti i Vareną—tai didelė stotis na geležinkelio tarp Vilniaus ir Gardino. Kelionėje nieko valgyt neturėjau, o iki Varenai apie puspenktės mylios kelio. Sutinkame žmones—musiškūs lietuvius—prašoma, kad nors duonos riektų duotų. Neduoda. Sako, gal ir patiems neužlojo truks. Kiti dar iškojoja. Labai liudna tai atsiminti apie mūsų brolius lietuvius. Žiurau, važiuoją karėviai su oboais. Aš jų rusikai ir prašau: "Brolyčiai, duokite duonos!" Tie geresni buvo ir už musiškūs. Pasiėmė didelį bakanėlį, perriekė pusiau—Še, sako... Davė tiek, kad ir suvalgyti negalėjau: pasilikau sau ant toliaus. Budavo, prie eini prie ežero, pasimirai plutukę—tai ir visas valgis. Gerai dar, kad ir plutukę yra.

Randa mergaites

— Atėjome i Vareną. Neįpasakytai didelis vakzalas. Šimtai mašinų pristatyta: vagonų neapmatomos eilės; kanuolių, amunicijos, vežimų—kaip tik akis užmato. Pabėgėlių prisigrūdė. Jieškau, klausinėju savo mergaitę. Kaip aš jau suradau tame žmonių skruzdynė, tai to dabar ir pati nesimau. Kad nusidžiaugęs mano mergaitės, mane pamatė! "Mamute! Brangi Mamute!"—pradėjo šaukti.

Po to geležinkelio per Vilnių i Minską nuvežė mus net i Tulą—didelis gubernijos miestas netoli Maskvos. Čia ir išbuva daugias metų svikiu su kitais pabėgėliais. Čia ir savo brangias mergaites palaidojau—svetimoj šalyj nebėgėlės guli. Mažytės, taip nenorėjo mirti!... Viena susirgus, vis pasakojau: "Mamute, aš jau mirsiu!"...

Peršalo nebėgėlės, karės vargas jas nukrito... Tukstanciai mažyčių tokiu būdu i kapus nuėjo...

— Bėgdama, nepamiršau pasiimti vyro adresu. Parašiau jam laišką apie savo padėjimą. Atsiuntė man laivakortę ir išvažiavau i Archangelą. O iš ten laivų—jįs jau žinote, kaip toliaus viskas buvo...

— Ar ant Kursko buvo ir daugias lietuvių?

— Buvu, bet daugiasiai buvorus. Sykiu su manim atvažiuo Chicago p. Marcijona Gendvilienė iš Kauno miesto, o apie kitus neteko patirti.

Telegramai buvo pranešę, kad laivas Kursk, minėtas šitame aprašyme, neišlaikė ir nuskendo. Bet velesnės žinios šiomis dienomis praneša, kad jį pasiekė pritraukti prie kranto, tiktai baisiai sugadintą.

—Donnell in St. Louis Globe-Democrat.

MANDRA LAPĖ.

Lapė—tai talkininkai. Vokiečiai padėjo savo šalimė neva dešrą (pasilė taiką). Bet mandra lapė mano, kad tai gali būti slastai, todėl ji ir sako: "Pirmiaus nuvyniok, nės aš nekvailla."

MARGUMYNAI

LIETUVA YRA ŽINGEIDI.

"Ačiu labai už informaciją, kurias man suteikėte. Tai yra kaip sykis, kas man buvo reikalinga. Atleidy aš galėsiu paminėti Kosciuszka tinkamą būdą [iki šiolei aš maniau, kad jis buvo lenkas]. Aš esu labai dėkingas jums už pagelbą šimė ir kituose reikaluose. Jūs daugiau aš apie Lietuvą girdžiu, juo labiau ji darosi idomi. Išrodo navatna, kad ji taip mažai šioj šalyj [Ameriko] yra žinoma. Aš širdingai tikiuosi, kad šios karės pabaigoj Lietuva galės įgti neprigulmybę."

Taip rašo mums p. J. H. Raymond, žinomas lektorius Amerikos universitetuose ir įvairiose draugijose. Neseniai jis laikė visą eilę lekcijų Kalifornijoje. P-as Raymondas žada sutaisyti taipgi specialę paskaitą apie Lietuvą.

DAUG PROGŲ LIETUVIAMS.

Chicago, Ill. P-as Pratapas, anadien atsilankęs mūsų redakcijoj, prašė pranešti, kad daug gerų progų yra, kuriomis lietuviai galėtų pasinaudoti ir įgyti geras valdiskas vietas.

Pavyzdžiui, gruodžio 6 d. pereitų metų, turėjo atsibuti egzaminai ant sekancijų valdiskių vietų Rusijoje. (Juos garsino Vaizbos departamentas per Civil Service biurą):

1) Vaizbos komisijonierius ištirimui portų ir transportavimo parankumų Rusijoje ir Tolimuose Rytuose.

2) Vaizbos komisijonierius tyrinėjimui motorinių vežimų Rusijoje ir Tolimuose Rytuose.

3) Vaizbos komisijonierius tyrinėjimui minerališkų turty Tolimuose Rytuose.

4) Vaizbos komisijonierius tyrinėjimui progų "investmentams" Rusijoje.

5) Vaizbos komisijonierius tyrinėjimui Rusijos turgavičių įvairioms mašinoms.

Šitie urėdai yra gerai apmokami—iki \$10.00 per dieną; apart to apmoką kelionės iškasčius ir \$4.00 i dieną. Panašiomis vietomis galėtų pasinaudoti ir lietuviai, nes tarp jų gali būti apsi-pažinusių su Rusija.

Minėti egzaminai vienok neįvyko ir tapo atidėti delei stokes kandidatų. Yra daug gerai apmokamų valdiskių vietų. Verta jas sužinoti. Tuo tikslu reik ką apie savo padėjimą. Atsiuntė man laivakortę ir išvažiavau i Archangelą. O iš ten laivų—jįs jau žinote, kaip toliaus viskas buvo...

— Ar ant Kursko buvo ir daugias lietuvių?

— Buvu, bet daugiasiai buvorus. Sykiu su manim atvažiuo Chicago p. Marcijona Gendvilienė iš Kauno miesto, o apie kitus neteko patirti.

Telegramai buvo pranešę, kad laivas Kursk, minėtas šitame aprašyme, neišlaikė ir nuskendo. Bet velesnės žinios šiomis dienomis praneša, kad jį pasiekė pritraukti prie kranto, tiktai baisiai sugadintą.

— Bėgdama, nepamiršau pasiimti vyro adresu. Parašiau jam laišką apie savo padėjimą. Atsiuntė man laivakortę ir išvažiavau i Archangelą. O iš ten laivų—jįs jau žinote, kaip toliaus viskas buvo...

Tulas B. C. Forbes, aprašinėja

gyvenimą žymių amerikonių, kurie pasiekė augstų vietų šioj šalyj. Šitame numeryje aprašyta gyvenimas p. George M. Reynolds, kuris savo jaunystėj ant farmos vaikščiojo paskui plūgą, o vėliau tuštino "spitimus" ir šlavė šaligatvius viename mėsiniame bankelyj, Iowa valstijoje. Šįdien jis yra prezidentu Continental and Commercial banko Chicagoje, kuris yra antras iš eilės didžiausias bankas visoj Amerikoje.

Kuomet jo paklausta, kokią praktišką gyvenimo patarimą jis duotų jaunimui, jis taip atsakė:

"Gyvenime yra kaip ant farmos: plausti tai, ką pasėjai. Su šios dienos jaunimui yra bėda tame, kad jie nori plauti tą patį momentą, kaip tik pasėjo. To gamta neleidžia. Pasėjus, ar pasodinus sėklą atsargiai ir apdirbus žemę sumaningsai rūpijapū tėtis savo laiku—bet ne ankščiau." Kantrybė būtina reikalinga.

Manau, kad tai yra labai geras pamokinimas jaunimui ir visiems, kurie nori atsiekti pasekmingo gyvenimo. Daugelis mūsų jaunimo eina, kaip sako "šunis šukuoti" vien todėl, kad neturi užteklinai kantrybės. Pradeda kokią darbą ir netrukus jį meta, jeigu jis tuojaus laukiamai vaisiaus neišduoda. Toki niekados negali atsiekti laimės.

Jūsų Draugas.

TIKISI, KAD PASKELBSIM.

Thompsonville, Conn. Gerb. Redakcija!—Radęs "Lietuvos" numeryj 1-me, šį metų straipsnį apie "Lietuviškas pravaras" peržiūrėjau jį su atyda ir patėmėjau, jog tarpe tų lietuviškų iškraipytų pravardžių nesirandą dar sekancijų, kurias taipgi būtų reikėlas paminėti, butent: Olaszewski, Tananewicz, Boczkowski ir t. t. Tikiuosi, jog sekanciam "Lietuvos" numeryj pažymėsite ir tas tikrai lietuviškai išversite. Su draugiskais linkėjimais.

Juozas J. Striabis.

Nuo Redakcijos. Redakcija viską patalpina, jeigu tik apie bent koki svarbesnį reikalą bus parašyta liogiškai ir žmoniškai mandagioj formoj. Skaitytojai turi pilną teisę išreikšti savo nuomones ir jos visuomet tilps, jeigu rašėjas tik prisilaikys laikraščinio formų.

Rašydami straipsnį apie "Lietuviškas pravaras", mes paminėjome jame tikrai fiktyviškas pravaras, kaip iliustraciją. Jeigu butume minėję tikrus atsitikimus iš lietuviško gyvenimo, butume, rasite, pažymėję ir tas pravaras.

Vienok, atydziai skaitant minėtą straipsnį apie "Lietuviškas pravaras", lengvai galima buvo patėmyti, kad ir viršminėtas pravaras mes turėjome omenyje, kuomet išreikškėme pasigailėjimą, jog stanbesniems biznieriems, esantiems biznyje nuo ilgų me-

tu, kuomet į tokias dalykus dar nepaisyta, dabar yra pusėtinai sunku senias padaryti klaidą ištaisyti: viena, juo platesnis yra panašius žmonių būvis, juo sunkesnis ir brangesnis yra legalizacija, kuriuos tokias permainas galima padaryti: antra, žmonės, kurie plačiai naudojo apgarsinimus per ilgus metus ir išdirbo savo firmą plačiai reklamuojama, yra baisiai nepatinkami viską iš naujo laukti. Mės žinome, kad iš viršpaminėtų ypaty, nekuri noriai ištaisyti savo, o gal savo tėvų, ištraipytas pravardes, jeigu tas tik nebūtų surišta dabar su dideliais nepatogumais ir išlaidomis.

Už tai jaunesnės gentkartės ir žmonės, nesantieji didesniame biznyje, nepirvalo daryti tų klaidų, kokios galėjo nenoromis atsitikti dar prieš lietuvių tautiškojo judėjimo atsiradimą, arba jo pradžioje.

KĄ VOKIEČIAI TURĖTŲ PADARYTI.

Detroit, Mich.— Gerb. Redakcija: Detroit laikraštis Free Press taip pat ilgą straipsnį apie Lietuvą sykiu su žemlapiu. To straipsnio autorius, Mr. Ernest L. Heitkams, išdėsto minčių, kurios gali būti žingeidžios ir "Lietuvos" skaitytojams. Jis, paaiškindamas, kad istoriškai Lietuva užėmė milžiniškus plotus nuo Baltiko iki Juodųjų jūrų, teigia: jeigu Vokietija nori atstatyti Lietuvą, kaip apie tai minėjo Washingtono ambasada, tai apie kokią Lietuvą Vokietija mano? Ar apie dabartinę, ar apie istorišką?

Jeigu vokiečiai—rašo jis—spausių iki Odos ir toliau į rytus, tai jie turėtų puseitą progą atstatyti šią istorišką, nors niekadoms nesuorganizuotą politiską, Lietuvą. Tai būtų didžiulė ambliškasis sumanymas, bet jeigu jis pasisektų, tai tuomet galima būtų visados išrauti nagus Rusiškai meškai.

Patėmijęs, kad tokios istoriškos Lietuvos rubėžiai eity nuo Rygos, išilgai Dauguvos upės iki Dvinskio ir nuo čia žemyn net iki Dnieprui ir Juodųjų jūrų, palieka Lenkiją vakaruose, autorius toliau plačiai išvaidžioja, kokią naudą vokiečiai iš to plano turėtų. Sulyg jo nuomonės Vokietija tuomet niekadoms neturėtų reikalo bijoti Rusijos, nes tarp jų būtų stipri Liet. valstija su Dvinskio, Kauno, Gerdino ir Lietuvių Brastos tvirtovėmis. Autorius net mena, kad vokiečiai gal but tokį planą ir turi.

K. Snuolis.

Sveitintaučių Laikraščiai Apie Lietuvius.

Chicagos laikraštį Evening Post, sausio 3 d., tilpo sekantis ilgokas straipsnis antgalviu "Lietuviai tikisi neprigulmybės didžiai kare pasibaigus".

Londonas, Sausio 3 d.—Lietuva, užimanti rusų-vokiečių Baltiko jūrų pakraščiais didesnius plotus ir turinti daugiau gyventojų negu Svedija, tikisi išplaukti iš šios karės arba kaip nepigulmų... ga respublika, sutvarkyta sulyg Amerikos modelio, arba kaip autonominė tauta su savo locu parlamentu ir savivalda ir priklausanti nuo Rusijos tik reikaluose, kurie palyti nacionali atsigynima.

Tokią pažiūrą išreiškė Associated Press'ai Martynas Yčas, atstovas rusų dūmos, kurio jis reprezentuoja svarbų Lietuvos miestą Kauną [turi būti Kauno gub. Red.] ir užima sekretoriaus vietą finansų komisijoje [dūmoje]. P. Yčas tariasi čia su didėle lietuvių kolonija; panašius atsilankymus jis tik-ką yra padaręs Suvenytose Valstijose.

Gyventojų yra 8,000,000.

"Reik suprasti"—sako p. Yčas,—"kad Lietuva yra visiškai skirtinga nuo Lenkijos, nors publika turi paprotį skaityti jas kaip vieną. Lenkija yra didelis centralis apskritys aplink Varšavą, kuomet Lietuva ir Latvij žemė yra dideli

plotai išilgai Baltiko jūrų, su dideliais uostais Riga, Liepoja ir Ventpiliu ir su Vilniaus, Gardipio, Kauno ir Suvalkų miestais: čia gyvena 8,000,000 gyventojų, t. y. daugiau negu bile kurioj antraeilėj Europos viespatijoje.

"Lietuva, kaip ir Lenkija, turi savo locnas viltis ir aspiracijas,"—tesė toliau p. Yčas,—"ir su savo kolegoms dūmoje mes jau išgavome principinį prapazinimą pilnos politiškos autonomijos Lietuvai. Tas reiskia tokią pat savivalda, kaip turi Kanada,—su Lietuvos kabinetu ir Lietuvos parlamentu, su lietuvių delegatais ciosrystės dūmoje ir su Lietuvių vicekaralium [namiestinku], kurį skirto caras. Yra neoficialių vilčių, kurios siekia dar daug toliau negu šitos, ypatingai tarp Amerikos lietuvių. Bet oficialiai mes tikimės autonomijos kaip pirmo žingsnio prie atstatymo lietuvių tautybės.

Tikisi kad autonomija bus suteikta.

"Dūmoje kontroliuojanti spēka, konstitucijiniai demokratai, arba kadetų partija, priėmė Lietuvos autonomiją principie ir per kadetų balsus aš, kaip lietuvis, tapau išrinktas finansų komisijos sekretorium.

"Amerikoj vienok aš atradau stiprų judėjimą linkui išgavimo Lietuvai pilnos neprigulmybės ir sutvėrimo Lietuviškai-Latviskos respublikos. Musų lietuviškoji spauda Amerikoj yra labai stipri už neprigulmybę. Jie tikisi, kad talkininkai tai suteiks gale karės, tvirtindami, kad Anglija įstojo karės mažų tautų apgyimui. Šitos viltis vienok yra "neoficialės," o viskas ką aš galiu "oficialiai" prisiminti, yra tas, kad pilna Lietuvos autonomija yra priimtas dūmos autoritėti principas. Cie-sioriškoji valdžia dar netarė savo žodžio, kadangi Vokietija yra įsiveržusi Lietuvon, bet kuomet normalis padėjimas bus sugrąžintas, tai valdžia, be abejonės, užgirs autonomiją, su kuria principie jau yra sutikusi duma."

Kaip matyt, p. Yčas, ir savo kelionės nepraleidžia progos, kad šiočiu ar kitokiu būdu neužtarus Lietuvos reikalų.

RASPUTINO SLAPTINGA MIRTIS SULA'KO TAIKA.

Rusų vienuolis Gregorij Rاسputin, laikomas tučiniu viršgamtinę galybę, yra miręs. Ar jis buvo užmuštas, ar mirė savo mirtimi, nėra tikrai žinoma.

Tai jau trečias kartas, kaip pranešama, jog jis yra užmuštas, ir bet nežinint to paskelbimo, jis gali buti dar gyvas.

Rasputinas buvo Siberijos mystiku. Jis veikė ir caro ir carienės prietarus; caras ir carienė tikėjo bažnytinėmis svajonėmis. Caras yra žinomas maž-daug už "darėliu".

Kuomet jo tėvas, Aleksandras III, buvo ant sosto, Mikalojus, tuomet budamas caraičiu, keliavo po pasaulį. Japonijoj beprotis, dabar jau miręs policistas rėžė jam į galvą ir sunkiai sužiedė. Bet ištyrusi daktarų taryba pranešė, kad jis ir taip smegenų neturėjęs. Aleksandras III, kuris buvo tokis stiprus, kad arklio patkavą galėjo atlenkti, taiybos pirmininkui už tokį pranešiną davė žandinę.

Jo slaviski prietariai sakoma buvo perduoti jo vyriausiam sunui, dabartiniam carui su ta pasekme, kad visokios pasakos pradėjo sklisti nuo Nevos krantų.

Rasputinas buvo mystikas. Jis savo karjerą pradėjo Siberijoje, savo gimtinėj vietoj, pavartodamas savo įtekme savo gimtinėj.

Vėliaus jis persi-kė tikrojon Rusijon, kur jis praeitė sau kelią prie caro malonės. Jis, kaip yra sakoma, Rusijos politiką pakreipė taip, kad net atitolino Rusijos susirėmimą su Austro-Vengrija prieš dabartinę karę.

Jis buvo vadinamas dabartinio laiko Richelieu, nors pas jį nebuvo tilpęs gudrybių, kokiomis francūzų diplomatas atsigymėjo. Bet jo svarbiausia idėja buvo taika su lyg Tolstojaus nesipriešinimo plian.

Kaip Šliupas "Iskundė" Socialistus.

Prieš "Lietuvių Dieną" socialistų laikraščiai buvo sukėlę tikrą audrą delei to, buk Dr. Šliupas "Iskundė" socialistus Raudonajam Kryžiui Washingtone, buk jis pripasakojęs visokių neteisėbių apie socialistus ir tik norėjęs jų Šelpimo Fondui pakenkti.

Dabar Dr. Šliupas prisitūnė mums kopijas tų laisčių, už kuriuos socialistai taip smarkiai ant jo užsipludinėjo ir prideda pre to nuo savęs: "Šiandien išsiunčiu kopijas laisčių, įteiktų Am. Raudonajam Kryžiui; delei tų laisčių socialistai taip ilgai ir bjaurai ant manęs užsipludinė. Darykit su jais, tais lais-kais, ką norit. Aš nieko neturiu pasakyti". Žemiaus paduodame išsą vertimą (liuosa) iš anglų kalbos pirmojo Dr. Šliupo laiško, kuriame jis menamai "Iskundė" socialistus. Antrame laiške išdėstoma tik būdai šelpimo ir organizacijos. Apie socialistus nei žodžio neužmesnami ir todėl jo talpinti nematome reikalo šiame atsitikime.

Dr. Šliupo laiškas.

Rugsėjo 13 d. 1916 m. Raudonojo Kryžiaus Draugijos viršininkams:—

Sulyg jūsų prašymo šį rytą, šiuomi aš paduoodu sekantį pranešimą sąryšyje su metoda (būdais) mūsų organizacijos rinkimui aukų nukentėjusiems nuo karės 1 d. lapkričio 1916 m.

Susirinkime, laikytame Wilkes-Barriuose, Pa., rugpjūčio 17 d. 1916 m., dalyvaus žymūs lietuviai iš visų dalių Suv. Valstijų ir praktiškai visos lietuvių draugijos Amerikoj buvo čia reprezentuoti, lyginai kaip ir visos partijos, prie kurių lietuviai priklauso.

Pirmas svarbus žingsnis šiame susirinkime padarytas, buvo—suorganizuoti Centrali Komitetą, susikledantį iš 12 narių, kurių pareiga yra tvarkyti budus rinkimo aukų lapkričio 1 dieną. Komiteto narių vardai, sykiu su jų gyvenimo vieta, yra pažymėti šio laišto antgalvyje.

Šiame susirinkime nutarta, kad Raudon. Kryžiaus Draugija pa-imtų savo globon (should take charge) visus pinigų, surinktus tą dieną, jeigu su tuom Dr. ja sutintų ir kad visos aukos būtų siųstos į Liberty Bank New York, kur jos būtų Raudon. Kryžiaus Draugijai tiesiog.

Lietuvių organizacijos įvairios lietuvių kolonijose paskirs įvairius žmones kolektoirais. Kolektoirai bus apžiūrėti raikščiais (armband), o taipgi tagsais ir baksais, kuriuos suteiks kolektoiriams vietiniai komitetai, o kuriuos parupins Centralis Komitetas. Vietinis kasierius priims visus pinigų, surinktus vietoje, kuri yra po jo priežiūra ir persiųs šituos pinigus į Liberty National Bank, o Centraliniam Komitetui pristatys raportą. Nuo visų vietinių komitetų bus reikalaujama užsistatyti bondsą. Raikščiai ir tagsai turės tinkamą tam atsitikimui įrašą.

Padalinimas aukų Lietuviams nuo karės nukentėjusiems Europoje: Menama, kad budas išdalinti aukų gali buti geriausiai nuspręstas per konferenciją tarp Raud. Kryžiaus Draugijos viršininkų ir Centralinio Komiteto narių. Jeigu per Komitetą būtų pasiulyta kokia draugija ar organizacija, kurios Raudonojo Kryžiaus Draugija neigėstų patvirtinti, tai tokią organizaciją turėtų buti išmesta iš surašo draugijų, kurios užsiims aukų dalinimu ir vice versa. Susirinkusių Wilkes-Barriuose delegatų nuomonė yra, kad toks dalinimas aukų būtų pasekmingsnis, nes jaučiamas, kad Raudonojo Kryžiaus Draugijos platus darbas suteikia jai progą duoti praktiškus patarimus tiems, kurie šio-kio darbu užsiims. Ir tik delei pasisekimo lietuviai sudarė savo planus šiam darbui.

Tapo padaryti atsisaukimai prie Rymo-Katalikiškų bažnyčių, prie įvairių protestoniškų bažnyčių, prie žydiškų sinagogų ir prie įvairių organizacijų visoje šalyje, meldžiant jas, kad suteiktų savo pagalbą šių kilmam tikslui tuose distriktuose, kurie nėra lietuvių apgyventi. Kokia bus šių atsisaukimų pasekmė, tą pamatysim vėliaus, bet tikimasi, kad visi duosiniai atsilieps ir noriai pagelbės lietuviams jų pa-tangose surinkti aukų.

Vienatinė kliūtis, su kuria turės susitikti Suvenytų Valstijų lietuviai, yra su lietuvių socialistais.

Lietuvių socialistų organizacijos delegatai lankėsi Wilkes-Barrių mitinge, bet susilaikė pranešti kaslink to, ar jie dalyvaus "Lietuvių Dienoje". Iš neoficialių šaltinių vėliaus sužinota, kad vienatinė išlyga, prie kurios lietuvių socialistai suteiks pagalbą šioje dienoje, yra ta, kad vienas trečdalis surinktų aukų būtų pavestas socialistams nuo karės nukentėjusioj Lietuvoj. Su tuom Centralis Komitetas nesutinka, kadangi tarp viršininko jų reikalavimo ir socialistų proporcijos linkui tikrųjų nuo karės nukentėjusių pasidaro didelis kontrastas, o Komitetas yra vedamas grynais humanitariškais motyvais, be politiškių ar tikybinių pakraipų.

Dr. J. Šliupas.

MOTERIS.

(Užbaiga).

Štai keletas pagautų iš jos lūpų sakinių.

...Moteris, moteris, moteris! Jina! lygių tiesių su vyru reikalauja... Broliukai! Aš irgi moteris, tačiau kitaip visai tai suprantu... Nežinočiau net kaip skurdžiai galėčiau jausties, jeigu šiandien man vyras pasakytų: "Moterie, nuo dabar tu su manim lygi. Lygiomis svarstykime pasaulio reikalus." Rausčiau nuo to. Ka gi mes tame pasaulyje esame nuveikę tokio svarbaus, kad net jau valdyti juomi norime?

Ir čionai gi aiškino, jog knygynai nepalyginamoje didžiumoje vyrų darbais užpildyti. Pasauliniai dalininkai—vyrai. Minia paskai save veda tikrai vyrai. Didį pasaulio meilės ir taikos skelbėjai—vyrai...

...Pasizūrėkim, gerb. demonstrantės, ką šiandien vyras savo protu ir spēkomis yra pasaulyje nuveikęs: jis pastatė didelius miestus, jis kaip vėjas lekia žemę savo žaistomis mašinomis, kaip paukštis skrenda ore, kaip "kurmis" knisiasi žemėse, kaip žuvytė nardo vandeniuose... Ką moters tame atvejuje nuveikė? Tiesia, atsiranda vienutės, bet tikrai vienutės... Jūs sakot, kad vyras jums pavergęs, kad jis neduoda jums progos...

Cia ji aiškino, jog mokyklos, knygynai, muzėjai, dailės institucijos yra atdaros, bent šiame krašte, lygiomis su vyrais. Juk moteris tik tuomet galės su vyru sulygti, kada ištiesių ant lygaus kaulajama užsistatyti bondsą. Raikščiai ir tagsai turės tinkamą tam atsitikimui įrašą. Padalinimas aukų Lietuviams nuo karės nukentėjusiems Europoje: Menama, kad budas išdalinti aukų gali buti geriausiai nuspręstas per konferenciją tarp Raud. Kryžiaus Draugijos viršininkų ir Centralinio Komiteto narių. Jeigu per Komitetą būtų pasiulyta kokia draugija ar organizacija, kurios Raudonojo Kryžiaus Draugija neigėstų patvirtinti, tai tokią organizaciją turėtų buti išmesta iš surašo draugijų, kurios užsiims aukų dalinimu ir vice versa. Susirinkusių Wilkes-Barriuose delegatų nuomonė yra, kad toks dalinimas aukų būtų pasekmingsnis, nes jaučiamas, kad Raudonojo Kryžiaus Draugijos platus darbas suteikia jai progą duoti praktiškus patarimus tiems, kurie šio-kio darbu užsiims. Ir tik delei pasisekimo lietuviai sudarė savo planus šiam darbui.

Tapo padaryti atsisaukimai prie Rymo-Katalikiškų bažnyčių, prie įvairių protestoniškų bažnyčių, prie žydiškų sinagogų ir prie įvairių organizacijų visoje šalyje, meldžiant jas, kad suteiktų savo pagalbą šių kilmam tikslui tuose distriktuose, kurie nėra lietuvių apgyventi. Kokia bus šių atsisaukimų pasekmė, tą pamatysim vėliaus, bet tikimasi, kad visi duosiniai atsilieps ir noriai pagelbės lietuviams jų pa-tangose surinkti aukų.

dora, blaivybė, meilė artimo... Tuomet tai nebus skriaudžiamųjų nei skriaudikų, nes pasaulyje meilė žydės, nebus smulkų, nes jų paskleista blaivybė bujos, nebus istvirkėlių, nes tik dorybė tebus, nebus karių, nes nebus kam karianti... Ir t. t. ir t. t.

Ir dar daugiau jina! kalbėjo. Vis taip apskudlojusi, išraudus...

Neklausėm daugiau. Nuėjom besinekučiuodam... *

Po to—kaip ir pirmiau—audringas gyvenimas bėga—banguoja. Lekia, kaip oras ant sparnų. Vis-ką jis su savim nusineša,—gerą gyvenime keičia bloguoju, blogąjį—priešingai suka, naiko—skraido žmogaus mintis,—viskas užmarštyje palieka. Bet šitas, anuom kart matytas vaizdas, niekad, rodos, š akių išnykti negali... Kada tik aš pamatau moterį, kada tik josios skaisčius bei rausklemis ištraizytas paveikslas man priešakis stojasi,—visuomet podraug matau ir tas eiles gatve banguojančių jaunų, gražių, kaip lelijų, kaip juromis plaukiančių gulbių burius moterų; matau aš tą apskudlojusią, sušilusią ir nuosirdžiai kalbančią į žmonių minią moterėlę. Bet tai vėl čia vaidijasi, silpnutė, varguose nuskenusi ir po vyro kumštini vaitojanti moteris... 11—12—16.

JIESKO GIMINIŲ.

Žemiaus talpiname turinį laiško liū, atėjusių į "Lietuvos" redakciją nuo lietuvių, paklūvusiu nelaisvėn, arba nuo pabėgėlių. Jie įsiekė savo giminių, arba šiaip palikusių, jeigu rasi, malonus pasitikėjau, čia savo giminę arba palikimą, skubiai jam paraikyti laiškelį; pasiek ir pinigų, jeigu gali. Pamink, kad jų padėjimas yra baisus. Jie laukia, jeigu ne pašalpos, tai bent meilaus tavo žodelio.

Briedžiūtė Olga, Jono dukterinė, įsiekė savo pussesrės Onos Ulevičiūtės, Kauno gub., Panevėžio pav., Biržų par., Brašėlikų kaimo; taipogi kaimynų ir pažįstamų gyvenančių Amerikoje Adresas: Russia, Petrogradskoi gub., St. Ligovo, Segaleva ul., d. 63, kv. 8, Olga Ivanovna Bredis.

Milauškas Liudvikas, karės belaisvis, nuo rugp. 7 d. 1914 m. Kauno gub. nori susiziniti su savo broliu Jurgiu Milašausku, Kozimiero suhum, gyvenusiu Chicagoje. Adresas: Germany, Kriegsgefangenenlager Neuhammer a. Qu., Liudvikas Milaszewski, 1 Komp., 4 Korporalschaft.

Petrulis Pranas, karės belaisvis nori susiziniti su savo seseria Paulina Čerakute gyvenusia Clevelande, O., 11111 Euclid Av. Adresas: Germany, Gefangenenlager Neuhammer a. Qu., Franz Petrulis 37.

Staskevičius Jonas, Suvalkų gub., Seivų gm., Valinčių kaimo nori susiziniti su savo broliu Mikulu Staskevičium ir Antanu bei Mikulu Kavaliauskais iš Seivų gm., gyvenančiais Amerikoje. Adresas: Russia, g. Smolensk, Katorznaja tiumra, nadzratelii Staskevičius.

Valaitis Jonas, tremtinis, Pajerių kaimo ir gm., Suvalkų gub., nori susiziniti su savo giminių Amerikoj: Vincu Navicku, Juozu Krakausku ir N. Žilaičiu. Adresas: Russia, g. Petrograd, Nik. Ž. D. Farforovski Post, d. 31 kv. 18.

Vaitkevičius Juozapas, tremtinis nori susiziniti su savo švogeriu Mikulu Tumoniū ir Juozapu Ječum. Tumonis gyveno Brocktone, Mass. Adresas: Russia, g. Petrograd Zabalkonskij Prospekt, d. 30, kv. 32. Litovskij Komitet Juozapui Vaitkevičiui.

Apolonija Alijošaitė Kelmės apskr., Kauno gub., iš Gineikių kaimo, įsiekiau Viktoro Jovaišio, gyvenančio Amerikoj (210 Eustis St., Kewanee, Ill.) ir kitų giminių. Petrograd, 4 Rozdestvenskaja.

Nematomieji Molekn lai ir Ką Jie Daro.

Aplamai yra priimta, kad medžiaga nėra begaliniai dalinama; kad mes, nors negalime įsivaizduoti tokio mažo medžiagos šmotelio, kurio mes mintimi negalėtume dailinti pusiau, į ketvirtas, ar tukstantines dalis, bet istikrųjų gamta savo darbuose reikalauja tam tikro dydžio medžiagos šmotelų lygiai taip, kaip žmonės reikalauja plytų muro statymui. Tokias gamtos plytas mokslo vyrai vadina "molekulais". Molekulai savų kelių yra padirbti iš mažų atomų grupių.

Iki paskutinių kelių metų molekulų buvimas buvo spėjamu dalyku; molekula yra tokia maža, kad jos negali matyti net ir per stipriausį mikroskopą; jos buvimu tikėta vien delto, kad yra negalima daiktu išaiškinti tikrąjį daugelio mūsų matomų daiktų būdą, nedaleidus molekulių buvimu. Bet dabar ačiū francuzo gamtininko Perrino ištyrimams, molekulių buvimas galima skaityti tikrai parodytu.

Bradžia darbo, kuris nuvedė Perriną prie parodymo, buvo padaryta anglo botaniko Roberto Browno, 1828 m. Tuo laiku mikroskopai pradėta gerinti ir Brown, betėnydamas augmenų narvelius per mikroskopą didesnes padidino pajegas, negu buvo vartota pirmiau, patėmijo, kad visos labai smulkios dalelės pasikabinę vandenį buvo tolydiname judėjime, besivartydamos iš ir į ten, kartais nušokdamos gana toli, paskui pagulėdamos vandenį ramiai ir vėl šokdamos ir t. t.

Iš pradžių jis manė, kad tos dalelės yra mažyčiai gyvais daiktai, bet kadangi judėjimą taip pat padė ir mazi vandeninės spalvos dažų trupinėliai, tai šita nuomonė netiko. Šitą rašantį 1892 m. nurodė, kad tas judėjimas gal paima nuo tų dalelių apturimų smugų nuo tikrai nematomų molekulių skyksaus, paprastai vandens, kuriame jie pasikabinę; ir tas išdė jo tikra tiesa, kaip tą Perrin padė. Kaip tą galima darodyti?

1662 m. didysis anglas filozofas, Robert Boyle, atrado dėsnį, kuris yra žinomas jo vardu. Keistas jo traktato pavadinimas buvo toks: "Oro vėsinės palietimas." Jo dėsnis yra šitas. Prie stoviosios temperatūros, jei spaudimą ant uždaryto oro dydžio dvigubinsime, tai dydis dvigubai sumažės; po trigubu spaudimu dydis sumažės iki vieno trečdalo to, ką buvo; spaudimą dvigubai sumazinus, dydis pasidvigubina; ir t. t. Žodžiu, dydis yra atvirkščias spaudimui.

Dabar, kas atsieina molekulių teorijos, kuomet tam tikras oro dydis yra sumazinamas pusiau, tai molekulių skaitlius, žinoma, neat-simaino, nes nei viena nėra sunaikinama; bet jos, priverčiamos prisitinti viena prie kitos taip, kad dydis lygus pradimam dydžiui išstatytas dvigubai spaudimui turėtų dvigubą molekulių skaitlių.

Kitai sakant, dujos molekulių skaitlius tam tikrame dydyje yra proporcionalis tam spaudimui, kuriam jis yra išstatytas. Jei turėsime oro pintę ir įpumpuosime apacion kitą oro pintę, tai, suprantama, molekulių bus dvigubai tiek ir sudėtinis spaudimas bus dvigubai didesnis už pradinį.

Mes visi gyvename ties didžiu "es oro jūros apačia ir todėl esame išstatyti josios spaudimui. Ne kas kitas kaip atmosferos spaudimas priverčia vandenį kilti sriubiamojų pumpų; ir yra gerai žinomu dalyku, kad tokia pumpa neiskelia vandens augščiau, kaip trisdėsimis dvi pėdi, nes tojo ilgio vandens stulpas yra tokio jau sunkumo, ką ir oro stulpas to paties piovio einantis iki pačiam atmosferos viršui.

Sunkumas stulpo vandens 32 pėdų ilgio ir vienos ketvirtuosios pėdos plovio yra apie šešiolikos svary; jis atmosferos spaudimą subalansuoja taip, kad tas buva taipgi sunkumu stulpo oro spaudimui žemę to paties plovio, būtent, vieną ketvirtuosio colį. Gyvdabris yra daug sunkesnis už vandenį; darant barometrus už

paprastai vartojama gyvsidabris ir trisdėsimis colių yra ilgis gyvsidabrio stulpo, lygaus plotu tam oro stulpui, kuris jį atveria.

Kaip augstas oro stulpas? Ar atmosfera pasibaigia, ar juo augščiau eini, juo daugiau čia ji eina retyn ir retyn? Sulyg šito dalyko nuomonės skiriasi; tai yra dalykas, kurio bandymu neištirsi. Gali buti, kad atmosfera tęsiasi begaliniai, juo augščiau, juo daugiau retėdama.

Bet nons šito klausimo negalima su tikrumu atsakyti, tai vis vienas dalykas yra tikras—yra lengva apskaičiuoti kokiųje augštybėje atmosferos oras turi pusę tojo tirštumo, kuris yra ties žemės paviršiu. Tąja augštybe yra apie penkios mylios. O kadangi penkių mylių augštybėje oro spaudimas yra tik per pusę to spaudimo, kuris yra ties žemės paviršiumi, tai molekulių skaitlius toje augštybėje tam tikrame dydyje, sakysime, vienoje pintėje, yra lygiai per pusę to skaitliaus, kuris būtų pintėje oro ties žemės paviršiu.

Oras yra apie keturiolika kartų tokio sunkumo kaip lengviausioji žinomųjų dujų, vandendabris: Sakysime, mūsų atmosfera susideda iš vandendario ir josios tirštumą norime sumažinti pusiau, t. y. norime, kad pintėje vandendario molekulių skaitlius būtų tik pusė to skaitliaus, kuris būtų pintėje ties žemės paviršiu, tai mes turėtume prisemti pintę vandendario, jei tas būtų galima, augštybėje penkis kartus po keturiolika mylių, arba septynias desimtyse. Angliarukštinė duja yra beveik taip sunki kaip oras. Jei mūsų atmosfera susidėtų iš angliarukštės, tai nebūtų reikalo keltis augstyn penkias mylias kad gautų pusę skaitliaus molekulių pintėje; dviejų trečdalių penkių mylių, arba trijų ir vieno trečdalo mylios užtektų.

Iš šitų pavyzdžių yra aišku, kad juo tirštesnis yra duja, juo mažesnis augstis yra reikalingas sumažinimui tirštumo pusiau, arba, kas yra tuomi patim, ką ir skaitlius molekulių sumažintas pusiau tam tikrame dydyje.

Tai, jei mažosios dalelės pasikabinusios vandenį yra pripažinamos pasisklidžiančiomis pagal šitą patį dėsnį, tai yra tikras pripyrodymas, kad jos reikia skaičiuoti vien baisyai didesnius molekulomis. Ir jų didumas bei skaitlius galima išmatuoti ir galima turėti nuomonę apie skaitlių ir dydį tikrai mažųjų molekulių. Perrin'as vė ką padarė:

Pirmiausiai jam reikėjo prirengti apstį apskričių dalelių to paties didumo. Jis padarė jas, į Celloono sakų maliavos tirpalą alkoholy įpildamas vandens; tokis tirpalas vandens dapius sudrumzėja, nes mažosios celloonsakų dalelės atsiskiria. Jis leido tokiame drumstumu pastovėti, paskui nutraukė tam tikrą sluogsnį, kur dalelės buvo maž-daug vienoio didumo: šitas sluogsnis vėl sudrumsta ir kitas sluogsnis nutraukė, kuriame dalelės buvo netoli to paties didumo. Jis leido jam daug kartų atkartojant, pavyko gauti apstį dalelių kuone vienokio didumo.

Toliau jam parsiejo nuspręsti jų sunkumas. Tas buvo lengva padaryti išgaruodinus vandenį iš atsaikuotos dalies ir suradus sunkumą pasilikusių kietųjų sakų. Bet jam reikėjo surasti kiek svėria viena dalelė. Dalelė yra per daug lengva, kad ją pasvėrus ir perdarg maža, kad išmatavus jos skersumą, bet leidžiant tirpalui pastovėti, dalelių sluogsniai nusėda; skaitlius dalelių sluogsnyje galima apskaičiuoti ir sluogsnio ilgis išmatuoti. Šitokiu būdu, zinodamas kiek kartų celloonsakiai yra sunkesni už vandenį, jis gavo sunkumą vienos atskiros dalelės.

Šitaip prisirengus, toliau reikėjo sužinoti augstis, ties kuriuo celloonsakų dalelės pasikabinę vandenįje sumažėjo skaitliumi pagal minėtą augščiau dėsnį; būtent, kokiame augstij jų skaitlius sumažėjo pusiau. Kokis augstis turėtų atsakyti jau paminėtiems atsitikimams?

Tas buvo padaryta šitaip: Storoj stiklinėj mikroskopo slankynė išgręžta maža ekyklė ir labai plonas dengiamas stiklas picelementuota prie vieno slankynės šono. Tas davė mažą lovėlį, kurin leista celloonsakų tirpalo lasas ir vandens. Mikroskopas nustatytas

žemyn į vandens parįsį.

Sitas mikroskopas buvo aprūpintas labai akuratumu fokusuojamu šriubu su laipsniuotu indu ties viršum, taip kad fokusa permainius, galima buvo sužinoti tikras tolis, dafinūs objekting mikroskopu žiurosios dalies ir dafelės kaip bemaži galima nufotografuoti kiekvienoj valandoj.

Leidus tirpalui pastovėti kelias valandas, kad visos sriovės apsiotyt, buvo nuimta fotografija. Pasteni mikroskopas prisiurbuota taip, kad jis fokusuotų augštesnįjį dafelių sluogsnį. Po to jis buvo nufotografuotas. Tokiu būdu dafelių paskaida surasta kas sykis vis didesnė augštybė.

Iš šitokių patėmėjimų lengva buvo ateiti prie tos augštybės, kur dafelių skaitlius sumažėjęs pusiau o kadangi skaitlius dafelių, nufotografuotų kiekvienoj augštybėj galima suskaičiuoti, ir kadangi tas skaitlius atsako skaitliui dujos molekulių ir, be to, kadangi yra žinoma, kiek kartų celiolonsakių dafelės yra sunkesnės už vandendario dafelės, sakysime, tokiame pat vandendario dydyj, tai bus galima apskaičiuoti skaitlius dafelių, vadinams, molekulių tam tikrame vandendario, ar kokios kitos dujos dydyj.

Sitas skaitlius yra baises. I mažą nuopirštį patilps apie trisdšimtis milijonų, milijonų, milijonų molekulių, arba dafelių.

Vėliausios žinios.

Petrogradas, Sausio 10 d. — Rusų premieras Alex. Trepoft rezignavo. Jo vieton paskirta kunigaikštis Galicin. Rezignavo taipgi ir apšviotos ministeris, graf Ignatjev; jo vietą užima senatorius Kliučinskij.

[Premieras Trepoft išbuvo premieri tik du mėnesius, kas parodo, kad Rusijos politikoj yra neramūs].

Chicago, Ill. Valstijos prokuroras Hojne liepė suareštuoti Chicago policijos vyriausį perdėtinį Healey, kurį skundžiama už kyšinių ėmimą.

VIETINĖS ŽINIOS.

Bazaras. Šį ketvėrą tapo atidarytas Talkininkų Bazaras Coliseum, art Wabash ir 16-tos gatvės. Milžiniškos Coliseum svetainės yra kimste užkimstos įvairiausiais daiktais. Labai daug yra žingėdžių daiktų iš karės lauko. Kad duoti žmonėms gerą supratimą apie karę, Coliseum užpakalį, po angliškių aficerių priežiūra yra iškastos net tranšėjos su aficerių ir kareivių "duobėmis" žemėje.

Lietuvius, žinoma, labiausiai apėina jų ločas skyrius. Lietuviai turi šiame bazare savo kioską prie kurio randasi taipgi "ženatvės" biuras ir "Persiskyrimo" biuras. Čia tave gali "paženyti" su visomis ceremonijomis ir už kelių minučių gali gauti kitoj būdėlėj "persiskyrimą". Žnoma, visa tai daroma juokais, kas nori pabaidyti. Daug iš to juokų buva. Apart to, lietuvių skyriuje yra navatna knyga, kurioj kiekvienas gali užsirašyti savo pravarde ir pažiūrėti, koki stebuklai iš jo pravarės išeis. Iš vieno pravarės pasidaro paukštis, iš kito žveris, iš trečio medis ir t. t. Labai žingėdus dalykėlis.

Lietuvių skyrius taipgi leidžia išlaimėjimui didelį ir gražų paveikslą dailininko Jono Sileikos. Bilieto kana tik 25 centai, o paveikslas, sulgy dailės žinovų nuomonės, yra didelės vert. Vieni rėmai kaštuoja porą dešimtų doliarų.

Chicago lietuviai dentistai pakuavo du tuzinų pilnų setų dantims valyti: šepetukų, miltelių, buras plovimui prietaisų ir t. t. Žingėdi yra prie jų kortelė prieštiga su įrašymu: "Valyk dantis tris syk į dieną. Atmink brolių vargus 3 syk į dieną".

Fotografas Stankunas padovanojo Lietuviai Skyriui milžinišką

ir puikų darbo Dr. Jono Basanavičiaus portretą puikiose sunkiose aržuolė rėmuose. Paveikslas yra vertas apie \$40.00 ir taip pat leidžiamas išlaimėjimui.

Lietuvių skyriaus vedėjai prašo pranešti, kad visokias dovanas galima siųsti į Lietuviių skyrių ir po bazaro atidarymo, net iki 17-18 d. šio mėnesio.

Platesnį Lietuviių skyriaus ir viso bazaro aprašymą įdėsimė į sekančią numerį.

Iš Chicago Draugijų Sąryšio veikimo. Pereitą panedėlį Woodmano svetainėj atsiuvo Chicago Draugijų Sąryšio atstovų susirinkimas. Prie Sąryšio pristoj dar viena draugija vardu "Lietuva, Tėvynė Musų" nuo Town of Lake ir prisuntė du savo atstovus: pp. Vincentą Rapalavičių ir F. Akromavičių.

Kaip pasirodė iš valdybos ir iš atstovų raportų, tai Chicago Draugijų Sąryšis sparčiai darbuojasi naudai nukentėjusių nuo karės lietuvių, nes tam jis tik ir yra susitvėręs. Draugijos, priklausiančios prie Sąryšio pradėję brudėti. Puikią pradžią padarė Simano Dankanto Dr-stė nuo Bridgeporto, kuri paaukavo nukentėjusiems nuo karės \$100.00 ir tą auką jos delegatai pristatė Sąryšio izdininkui pereiname susirinkime.

Teisybės Mylėtojų Draugija taip pat nutarė paaukauti tam pačiam tikslui \$25.00. Kitos draugystės nutarė parengti vakarus ir paskirti visą peną nuo tų vakarų naudai nuo karės nukentėjusių per Chicago Draugijų Sąryšį. Kaip delegatai praneša, tai tokius nutarimus jau padarė "Draugystė po vardu Lietuvai", kuri rengia vakarą 15 d. balandžio (Atvėlyk). Eljiosiaus svetainėj ant Town of Lake; Sv. Antano Dr-stė nuo Town of Lake rengia tokį pat vakarą prieš užgavėnias; TMD. 28 kuopa nuo West Side taip pat rengia tokį pat vakarą.

Dabar Chicago Draugijų Sąryšio delegatai yra užimti surengimu didelio koncerto, kuris atsisbus 11 d. vasario, Pulaskio svetainėj, prie Ashland ave. ir 18-tos gatvės. Vakaro rengimo komisija išdarė savo raportą, iš kurio matyti, kad geriausi Chicago dainininkai ir muzikantai yra pasizadėję koncerte dalyvauti už dyką, aukaudami savo triušą naudai nuo karės nukentėjusių. Dalyvaus Narpaliai su orkestra iš 12 muzikantų, p-lė Rakauskaitė, p. Jakutis, p. Zolpis su Harmonijos choro žinomų kvartetu ir t. t. Delegatai jau parduvinėja tam koncertui ir vakarui tikietus.

Siame susirinkime Sąryšio valdyba išdavė platų raportą iš savo veikimo iki šiam laikui. Raportas yra išdruokotas ir bus išsiuntinėtis visoms draugijoms, kurios priklauso prie Sąryšio. Sąryšyje yra šamnių ir darbėčių delegatų, kurie nori darbuotis ir energiskai darbuojasi tėvynės labui. Todėl

nedyvai, kad su kiekviena diena Chicago Draugijų Sąryšis vis auga, plačiau veikia ir galės daug naudingo nuveikti.

Sekantis reguliariškas Sąryšio delegatų susirinkimas atsisbus ateinančią panedėlį vakare (15 d. sausio) toje pačioja vietoje—Woodman svetainė, kampas Line ir 33 gatvė.

SLA. Apskričio suvažiavimas. Šį ateinantį nedidėdienį, 14 d. sausio, Mildos teatro svetainėj atsisbus 2-tro SLA. apskričio kuopų susivažiavimas. Tikimasi delegatų iš aplinkinių SLA. kuopų iš Chicago aplinkinių ir iš aplinkinių valstijų. Pradžia 10 val. iš ryto.

Vakare, susivažiavimui pasibaigus, toj pačioj svetainėj bus officialis priėmimas naujų narių, prisirašiusių prie SLA. 1916 metų. Visiems SLA. nariams

(Tąsa ant 7-to pusl.)

Apgarsinimai.

PADARYK TVIRTĄ SUSITAIKYMĄ.

Šiandien žmonės tolydžio kovoją su savo pilvais. Šitas apgalėtinias dalykas veda prie vidurių užkietėjimo, gazu, galvos skaudėjimo, migrenos, nervotumo, nenorėjimo valgyti, energijos stokos, aplamo susilpnėjimo ir tt.

Padaryk tvirtą susitaikymą su savo pilvu! Išvalyk vidurius ir užlišk jį su švariai su Trinerio Amerikinio Karčiojo Vyno Elik-syro pagelba, kuris yra vienintėliu ištikimu vaistu nuo pilvo kliučių. Jis yra sutaisytas iš karčiųjų ir didžiausios gydymos vertės žolelių, šaknų ir žievių ir gryno, tinkamai išsistovėjusio, gamtinio raudonojo vynu. Neimk alkoholinių kartumynų viduriams, kurie susilpnina virškinamuosius organus, kuomet Trinerio Amerikinis Karčiojo Vyno Elik-syras juos sustiprina. Kaina \$1.00. Aptiekose.—Kur susitaikymas negalimas, kaip va prie ramatų, ar neuralgijos, pragink kaukintoją su Trinerio Linimento pagelba. Šitas vaistas yra nesuliginamas taipgi susižeidus, nuo išsiuikimo, sutinimo, nusalimo ir tt. Kaina 25 ir 50c. aptiekose, krasa 35 ir 60c.—Ar turi puikų Trinerio Aukšnių Kalendorių? Jei ne, orisisk 10c. padengimui persiuntimo lėšų. Jos. Triner, išdirbėjas chemikas, 1333-1339. So. Ashland Ave. Chicago, Ill.

GIMINIŲ ŽINIAI.

Johnston Cityje neseniai pasimirė Mikolas Švagzdys, 55 metų amžiaus, paeinantis iš Kauno gub., Raseinių pav. Viduklės par. Jo aninų kaimo. Jis yra palikęs palauk. Arsenėms žinioms reikia kreiptis prie Simano Dankanto Dr-jos, Box 188, Johnston City, Ill.

Lietuvoje Europos Karės Metu.

Šioje knygoje p. A. M. Martus, senas amerikietis, kuris prieš pat karę parvažiavo iš Amerikos į Lietuvą, aprašinėja, ką jis savo akimis matė Lietuvoje laike karės. Ji aprašinėja:

1. Nuo karės prasidėjimo iki Lietuva pateko vokiečiams.
2. Kaip kariūmenė elgėsi su Lietuvos gyventojais.
3. Kaip susitvėrė Lietuvių draugija nuo karės nukentėjusiems šelpiti ir jos darbavimas.
4. Lietuvių tremtinių kelionė iš tėvynės 1400 verstų gilumon Rusijos pešiomis bei arkliais. Pats šios knygos autorius dalyvavo šioje turtingoje skurdu kelionėje.
5. Katalikų su liuteronais nesutikimai ir už ką. Dugelio iš jų yra pavardės, taipgi gyvenimo vietos pažymėtos.

Ši knyga turi 77 puslapius, su daugeliu paveikslų.

KAINA 50 CENTŲ.

Norint ją gaut, siųskite užsakymą adresu:

Lietuva Publishing Co.

3252 SO. HALSTED ST., CHICAGO, ILL.

Nauja Krautuvė Laikrodėlių

Visokių aukšinių ir sldabrinų papuošalų, ypatingai laikrodėlių, šilubinių žiedų ir t. t., parduodu pigiausia kaina. Gerai išsilaus visokių laikrodėlių. Kviečiu savo draugus ir pažįstamus ateiti ir pamatyti mano naują krautuvę. Adresas:

J. VENCKUS

903 W. 33rd St., prieš pat šv. Jurgio bažnyčią, CHICAGO, ILL.

SPECIALIS IŠPARDAVIMAS

100 LAIPSNIŲ GRYNOS DEGTINĖS

"South Shore Club" išpo valstybes bendroles

4 kvortos arba 1 galionas už\$2.45
8 kvortos arba 2 galionai už\$4.75
12 kvortų, arba 3 galionai už\$6.95

RUSŲ MONOPOLINE DEGTINĖ 100 LAIPSNIŲ.

Gryna, 4 bonkos už\$2.45
Gryna, 8 bonkos už\$4.75
Gryna, 12 bonkų už\$6.95

Parėkalaukite mūsų likerų, degtinų ir vynų kainų surašo. Pingai turi būti prisiųsti drauge su užsakymu, krasos ar ekspreso prisaku.

ATMINKITE kad garantuojame mūsų "SOUTH SHORE CLUB" degtinę turinčią 100 laipsnių stiprumo, gryną, seną ir gerą arba sugrąžinsime Jums pinigų atgal.

DYKAI nuo dabar iki Kalėdų Švenčių išsiųsime kiekvienam didelį kalendorių 1917 metams.

IRA, R. & C. 111 W. Va Buren St. Chicago, Ill

JUOZAS J. BACZUNAS

JONAS P. PAJAUSKAS

Savininkai Didžiausios Lietuviškos Spaustuvės Amerikoje, vardu

MILDA PRINTING HOUSE

814 W. 33rd Street CHICAGO, ILL.

Šis laikraštis "Lietuva" yra atliekamas mūsų Spaustuvėje

A. Olszewskio Banko Depositoriams.

Lietuvių UNIVERSAL STATE BANKAS jau yra suorganizuotas ir atsidarys tuojau kaip tik visi pinigai už paimtus šėrus bus sumokėti.

Tuojaus po atidarymą Universal State Banko bus šauktas A. Olszewskio Banko Depositorių susirinkimas, kad perkelti A. Olszewskio Banko depozitus į naują Universal State Banką.

Ant šio susirinkimo visi A. Olszewskio Banko depozitoriai atsineš savo Bankines knygeles ir išmaišys jas ant knygielų naujo Universal State Banko, su kuriomis jie galės savo pinigus atsiimti, arba laikyti naujame Universal State Banke. Į susirinkimo salę bus leidžiami tik tie kurie turės A. Olszewskio Banko knygeles. Todėl pasirupinkite visi pirm laiko turėti savo bankines knygeles po ranka, nes be knygielės niekas negalės salėn įeiti nė pinigų reikalauj.

Kad ant šio susirinkimo galėtume visus depozitorius pakviesti, tai malonėkite visi, kurie permaitėte savo gyvenimo vietą, paduokite mums savo naują adresą. Kam paranku—ateikite į mūsų Banką adresą permaitinti, o kam neparanku ateiti, tai iškirpe šį kuponą prisiųskite mums pačią užrašę ant jo savo naują adresą ir knygielės numerį, kad mes galėtume jus ant depozitorių susirinkimo pakviesti.

A. OLSZEWSKIO BANKO DEPOZITORIAUS NAUJAS ADRESAS.

Vardas ir pravarde

Adresas

Knygielės No.

Paskubinkite adresus prisiųsti, kadangi susirinkimas gali but netrukus šaukiamas.

A. OLSZEWSKIO BANKAS,

3252 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Severos Lietuviškas Kalendorius

1917 metams jau atspaudintas ir gatavas išsiųsti. Reikalauk aptiekoj arba rašyk tiesiog mums, o mes mielai paįsinsime.

Dovanai

Kosulys

dažniausia buna įkėrėjusi apsirėškimo ligose, kaip: pažandžių uždegimas, influenza arba mėsūnginis krupsas. Kad sulaikyti kosulį ir palengvinti slogoms, patariama vartoti

SEVERA'S BALSAM FOR LUNGS (SEVEROS BALSAMAS PLAUCIAMS)

Tuoju gydymo būdu gali naudoties ne tik suaugusieji, bet ir vaikai. Net mažiausias kudikis gali apturėti palengvinimą. Taigi vartok tuos vaistus nuo kosulio, persišaldymo, užkimo, nedifterinės gerklės skaudėjimo, kosulio, gimusio iš pažandžių uždegimo ir nuo influentinio kosulio.

Kaina: 25 ir 50c.

Prašoma aptiekose reikalausti tikrai Severos Gydulų, saugoties dirbtinių arba falsifikacijų ir visuomet pasakyti firmos vardą: "Severa" prie kiekvieno pirkimo. Jei vietos aptiekoj negalima gauti, užsisakyk tuojau bus pasiųsta.

W. F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Iowa.

P. VAITEKUNAS.

"Lietuvos" keliaujantis agentas lankosi Lietuvių kolonijose lietuvių valstijose. Pas jį galima užsirašyti "Lietuvą" ir nusipirkti mūsų laidos knygas.

LIETUVA PUB. CO.

Reikalingas LINOTYPISTAS, suprantantis savo darbą; atsiųskite laiškų, adresuodami:

MILDA PRINTING HOUSE, 814 W. 33rd St., Chicago, Ill. Taipgi reikalaujame agentų.

KELIAUJANTIS AGENTAS

Mūsų keliaujantis Agentas A. Rukos lankosi po New York, Jersey City ir aplinkinius miestelius. Jis rašinėja "Lietuvą" ir renka apskelbimus į mūsų laikraštį.

LIETUVA PUB. CO.

Pajieškojimai.

Parduodama namas \$4500 vertės; \$500 reikia įmokėti, o kiti lengvomis išmokėsimis. Namas yra 8 šeimynoms ir per mėnesį nuomui atneša \$58. Kreiptis adresu: Juozapas Kanušas, 8424 Green Bay ave., So. Chicago, Ill.

Pajieškau savo seserį Marę ir Agotą Jekikų, yra vedusios, bet po vyrų pravarėdžių nežinau; ir brolių Fredo ir Karolio Jekikų. Atsiųskite adresu:

Jurgis Jekis, 734 Bay St., N. Rd. 2, Philadelphia, Pa.

Pajieškau savo pažįstamą Adomą Balčiauską ir Pauliną Balčiauskaitę. Užėly palyv. Joniškėlio parap, Kauno gub. ir Kazimiero Mikluno, Gustonų k. ir Aleksandro Tamkuno, Vildunų kaimo. Atsiųskite adresu: Antanas Šimulonas, 76 Mill River St., New Haven, Conn.

Reikalavimai.

REIKALAUJA DARBININKŲ. Pina! yra darbo vyrams ir moterims restauracijose, fabrikuose ir privatinuose namuose; užmokestis yra geriausia, kokia yra mokama Chicagoje. Vyrams \$2.75 į dieną, moterims \$2.30c. į valandą. Adresas toks:

At'as Employment Office, 6300 So. Halsted St., Chicago, Ill. 3rd floor. Room F. Telefonas Normal 163.

Reikalingas geras, teisingas ir gabus vyras, maž-kaug asipažinęs su šita šalimi ir mokantis lenku, ar kitokias kalbas, prie Real Estate ir Bankos biznio, parduvinėti ir mainyti miesto nuosavybę ir farmas, skolinti pinigų ir statyti namus. Nereikalauja būti patyrusiu tame biznyje, as išmokysiu, tik reikia kad būtų geras darbininkas. Rašyk pas: A. J. Frankiewicz, 154 W. Randolph St. Chicago, Ill.

TIKRAI GERA PROGA

Jaunavedžiams, norintiems savo naminius rakandus įstatyti. Parsiduoda vėliausios mados rakandai 5 kambariams, visi sykliai, ar atskirai už \$150; primamojo elė, lovos, komodės; valgomosio daiktai ir t. t. Daiktai vartoti 4 mėnesius; taipgi gražus \$500 vertės pianas su kėde, gvarantuojamas 10 metų už \$115.00. Delmantinių galu adata kalbamoji mašina su rekordais vertės \$200 už \$55. 1520 N. Western Ave., 1-mas augštas, arti North Ave.

!! Pranešimas !!

Šiuomi pranešu, kad nuo pradžios Rugsėjo mėn. perkeliu savo ofisą po 3325 So. HALSTED ST. TELEPHONE YARDS 1431

Dr. P. WIEGNER

PETRAS S. REMEIKIS.

Yra mūsų įgaliotas Gardner ir apie linkėje užrašinėti "Lietuvą", rinkti ir skelbimus ir parduvinėti knygas. Liet. Pub. Co.

Vėšiausia Vieta, Tai MILDOS TEATRAS

3138-42 So. Halsted St.

Jei vasaros laike yra per karšta, tai ateikite į MILDOS TEATRĄ, o čia rasite vėšiausią vietą, atšaldinti ir pamatyti gražesni Teatra negu viduriųmiestyje.

Kainos šlokiom dienom 5c ant balkono, 10c žemai.

Subatom ir nedėliom 10c balkonais, 15c žemai.

Pasidėda 7 valandą kas vakaras. Subatom ir nedėliom 2 val. po pietų. Jei liuosame laiką nori pasilėkti, atšaldinti ir užmirti savo nesmagučių, tai ateik į

MILDOS-TEATRA.

REIKALAUJAME vyrų ir vaikų, kurie norėtų išmokti barzdaskutytės į 4-6 savaites sulgy naująsio metodo. Kam dirbti kasyklose ar liejyklose, jeigu galima buti pačiam darbdaviu išmokus amato, kuris blogų laikų nežino. Mokiname barzdaskutytės taipgi ir moteris, kaip ir rėnkadabystės (manicuring). Arsenėms žinioms rašykite: Nossokoff's Barber School, 1202 Penn Av., Pittsburgh; Pa.

***** Tel. Canal 5395 *****
J. G. Mezlaizskis
Generalis Kontraktorius ir Namų Statėjas.
2123 W. 23rd St.

DR. O. C. HEINE
DENTISTAS
OFISAS: Kamp. 31 ir So. Halsted St.
(Gyvenimas virš Aptiekos). CHICAGO.

F. P. BRADCHULIS
LAWYER
LIETUVIS ADVOKATAS
30 N. La SALLE St., CHICAGO
ROOMS 1107-1114
Telephone Franklin 1173
GYV.: 3112 S. HALSTED ST., ARTI 31st St.
TELEPHONE TARKUS 2220

PLATINKIT "LIETUVĄ"

(Fasa nuo 6-to pusl.)

X. X.

X.

Sausio 5 d. atidaryta dėžutė ir suskaičiuota \$9.05. Visos šitos aukos pridurota "Lietuvos" redakcijai ir pasiųsta į Lietuvos Autonomijos Fondą. Vieton senos dėžutės pastatyta nauja ir kas

— Psirodē naujas laikrakstus Laimē," kurj leidžia K'ngman inko mainy agentas A. M. Mattveus. Laikrakstus sakosi, kad usias "pramonijos" žurnalū. Ant elaimēs visa jo "pramonija" pradedā r baigās savo mainy gerdinimū. Jis yra labai panašus į Progresā, kurj anuomet leido arsus "kunigaikštis" Jocius Pihdehojij. Laikraštines vertēs jis klos neturi.

— Al. Paulaskis (842 Cass st.)
Ant. Rīpkivičus īssirupino Lane
technīcal Mokykloj īsteigti vaka-
cīnīus kursūs kirpīno īr sīuvīmo
grīrīšk-drabūziū. Kursai bus ūz
īrka. Jeigu atsīras ūztektnīai lie-
vītoj, tāj gaiti īr lietuvī mo-
vītojā. Delei tolmesnīū žīniū
palīma kreipīs pās Paulaskī.

Laiškus adresuokit taip:

D-re Maria Dowiatt-Sass
 Moterų Ir vaikų Ilgy specialistė

Ofisas
 1725 West 18th Street
 Tarp Paulina Ir Woodgat.
 Elone Canal 1203

Valandos:
 11:00 iki 12:00 val ryto
 11:40 iki 8:00 val. vak.

Nedėlioms
 12:00 iki 12:00 val. ryto

Rezidencija
 5208 W. Harrison Street
 Tel. Austin 7/31

Valandos:
 10:00 iki 8:00 kiekvieną rytą

PIRMAS LIETUVIU

VALSTIJINIS BANKAS

==== VARDU =====

UNIVERSAL STATE BANK

Jau yra suorganizuotas ir

Bus Atidarytas Dabartiniamė A. Olszewskio Banke

3252 So. Halsted Street

CHICAGO, ILL.

Pereitą Ketvergą Sausio 11, 1917, buvo šerininkų susirinkimas, išrinkimui Banko direktoriui, ir pradejimui Biznio.

Rinkimu rezultatas tilps sekančiame
"Lietuvos" Numeryje.

